

SVENSKA RIKSDAGSGRUPPEN

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

JUNI 2014–MARS 2015

Verksamhetsberättelsen ges partidagen för kännedom.

INNEHÅLL

- Riksdagsgruppens sammansättning, s. 2
- Sammanträden och sammankomster, s. 4
- Gruppordförande har ordet, s. 5
- Generalsekreterarens översikt, s. 6
- Rapporter från utskotten, s. 8
- Ålandsbevakningen 2014–2015, s. 13
- Gruppanföranden, s. 14

Riksdagsgruppens sammansättning samt uppdragsfördelning under riksdagsmannaperioden fram till april 2015

Mikaela Nylander

Gruppordförande.

Medlem i Kulturutskottet.

Ersättare i Kanslikommissionen och i Grundlagsutskottet.

Medlem i Finansutskottets Kultur- och vetenskapsdelegation.

Assistent: **Matias Kallio**

Ulla-Maj Wideroos

Gruppens första viceordförande.

Medlem i Förvaltningsutskottet samt i Social- och hälsovårdsutskottet.

Ersättare i Finlands delegation i Nordiska rådet.

Ersättare i Finlands grupp i interparlamentariska unionen IPU.

Assistent: **Johan Ekman**

Thomas Blomqvist

Gruppens andra viceordförande.

Medlem i Kommunikationsutskottet och Försvarsutskottet.

Medlem i Patria delegationen.

Assistent: **Hanna Eliasson**

Elisabeth Naclér

Gruppens parlamentariska sekreterare.

Medlem i Grundlagsutskottet samt i Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet.

Medlem i Finlands delegation i OSSE:s parlamentariska församling.

Assistent: **Gustav Blomberg**

Lars Erik Gästgivers

Gruppens skattmästare.

Medlem i Ekonomieutskottet.

Medlem i Itellas förvaltningsråd.

Assistent: **Stephanie Lindberg**

Christina Gestrin

Gruppens verksamhetsgranskare.

Medlem i Stora utskottet samt i dess arbetsdelegation.

Medlem i Miljöutskottet.

Medlem i Finlands delegation av Nordiska rådet, medlem i Delegationen för utrikespolitiska institutet, medlem i VR-koncernens förvaltningsråd samt ersättare i Finlands delegation i parlamentariska Östersjökonferensen.

Viceordförande för Nordiska rådets miljö- och naturresursutskott under 2014 och dess ordförande 2014.

Assistent: Mari Hokkanen fram till juni 2014

Lena Höglund 7.8 2014–

Jörn Donner

Medlem i Utrikesutskottet.

Assistent: **Camilla Mäkinen**

Anna-Maja Henriksson

Justitieminister 2011–

Assistent: **Maria Henriksson**

Mats Nylund

Medlem i Finansutskottet samt i dess Jordbruksdelegation, och i dess Trafikdelegation.

Medlem i Jord- och skogsbruksutskottet.

Medlem i Alkos förvaltningsråd och i Finlands grupp i Interparlamentariska unionen IPU.

Assistent: **Daniela Holm**

Stefan Wallin

Medlem i Lagutskottet samt i Framtidsutskottet.

Medlem i Veikkaus förvaltning

Assistent: Anders Laurén 31.12 2014

Raine Katajamäki 1.2 2015–

Ministergruppen:

Justitieminister **Anna-Maja Henriksson**

specialmedarbetare **Mia Wikström**

specialmedarbetare **Otto Andersson**

Försvarsminister **Carl Haglund**

specialmedarbetare **Patrik Gayer**

specialmedarbetare **Åsa Gustafsson**

Statssekreterare på försvarsministeriet **Marcus Rantala**

Ministergruppens specialmedarbetare **Malin Brännkärr**

Riksdagsgruppens kansli:

Generalsekreterare **Henrik Stenbäck**

Allmän politisk bevakning och beredning

Tf. lagstiftningssekreterare **Erik Munsterhjelm**

Juridisk rådgivning i lagstiftningsarbetet

Lagstiftningssekreterare Otto Anderson tjänsteledig för uppdraget

som minister Henrikssons specialmedarbetare

Riksdagssekreterare **Christel Liljeström**

Allmän förvaltning, besök och inbjudningar

Ålands riksdagsmans sekreterare **Britt Inger Wahe**

Åländsk intressebevakning

Sammanträden och sammankomster

Svenska riksdagsgruppen har i regel sammankommit varje torsdag. Extra gruppmöten har sammankallats vid behov. Under perioden juni 2014 – mars 2015 har 28 protokollförda sammanträden hållits.

Till riksdagsgruppens sammanträden inkallas förutom Svenska riksdagsgruppens riksdagsledamöter även dess ministrar jämt specialmedarbetare och statssekreteraren. Övriga inkallade är ordförande för Svenska Kvinnoförbundet, ordförande för Svensk Ungdom, partisekreterare Johan Johansson och Europaparlamentarikern Nils Torvalds. Gruppkansliet deltar i sin helhet.

Minister Räsänen har besökt gruppen för att presentera Räddningsreformen. Ministrarna Vapaavuori har besökt gruppen för att klarlägga juridiken kring tillståndsansökan för kärnkraft.

Skolbesök har mottagits i gruppens namn och gruppen har haft sin representant på plats i samband med olika demonstrationer och deputationer som kommit till riksdagen. På veteranriksdagsledamöternas dag i riksdagen bjöd gruppen tidigare medlemmar av Svenska riksdagsgruppen på diskussion och kaffeservering.

Riksdagsgrupperna erbjuds möjlighet till att arrangera egna tillställningar i Riksdagens Infocenter. Under perioden har de hållits enligt följande:

- 6.6 Nato – nu eller aldrig (Wallin)
- 23.9 Regiongymnasier? En upprätthållare för yrkesutbildningen i södra Finland? (Nylander)
- 14.10 Behöver Finland mera kärnkraft? (Gestrin)
- 5.11 1000 förlossningar – är kvalitet lika med kvantitet? (Nylander)

2015:

- 27.1 Våld i parrelationer kan förebyggas (Nylander, Henriksson)
- 25.2 Behöver vi fler nationalparker? (Blomqvist)
- 7.4 Kurdistans framtid och Nordens roll (SFP internationella utskott)

Riksdagsgruppens sommarmöte gick av stapel i Åbo 19.8–21.8 2014

Programmet var mångsidigt med besök på Åbo Akademi och diskussion med akademins rektor och förvaltningsdirektör. Gruppens interna möte försiggicks på Observatoriet som förvaltas av Stiftelsen för Åbo Akademi. Eleverna på Katedralskolan i Åbo hade förberett sig med frågor till riksdagsledamöterna. Presskonferensen hölls på Arken. Företagsbesöken styrdes till Alfons Håkans AB, Biotie Therapies och därtill hade riksdagsgruppen glädjen att höra att lunchföredrag gällande Langh Ship Oy. I programmet ingick även träff med Åboborna på Gågatan.

Pressbevakningen från riksdagsgruppens sommarmöte var god. Gruppen avgav flera pressmeddelanden och på den presslunch gruppen arrangerade deltog media flitigt.

Gruppförande har ordet:

Svenska riksdagsgruppen – kunnig, flitig och pålitlig

Det sista året under föregående riksdagsperiod var exceptionellt på många sätt. Slutet på hela perioden blev inte så värdigt som vi i Svenska riksdagsgruppen hade hoppats på. Det andra särdraget var de beslut riksdagen fattade på basis av de medborgarinitiativ som behandlades i riksdagen.

Det tredje särdraget var kanske arbetsmängden i många utskott. Regeringen avgav pga olika orsaker många propositioner under det sista året under riksdagsperioden. Många propositioner hann utskotten inte alls behandla och de förföll. Det är inte ovanligt att riksdagen inte hinner behandla alla propositioner, det som kanske avviker är mängden propositioner som förföll.

Av medborgarinitiativen som behandlades i riksdagen är två speciellt viktiga. Det första medborgarinitiativet som riksdagen godkände var det om könsneutralt äktenskap. Det återstår att se huruvida den regering som håller på att bildas kommer att respektera riksdagens vilja och omsätta initiativet i konkret lagstiftning.

Det andra större initiativet som behandlades handlade om att slopa den obligatoriska undervisningen av svenska i finska skolor. Initiativet röstades ner med klara siffror men till beslutet fogades en kläm om regionala försök som godkändes. Regeringen ska utreda hur försöket ska utformas. Den grundlagsenliga prövningen blir intressant.

Medborgarinitiativen behandlas med stor respekt i riksdagen och utskottsbehandlingen är omfattande och grundlig. Med tanke på att de lagmotioner som riksdagsledamöter lämnar in och samlar kollegors stöd för aldrig leder till åtgärder har frågan ställts hur man kan säkerställa att lagmotionernas ställning kan stärkas. Medborgarinitiativ har som minimi 50 000 undertecknare medan lagmotioner som samlar totalt ledamöters stöd, kanske rentav en majoritet av ledamöterna, representerar en betydligt större mängd av finländarna.

Slutet av perioden blev en ovärdig historia där regeringspartierna själva fällde några av sina stora reformprojekt. Andra stadier reform strandade i kulturutskottet på grund av tidsbrist som oppositionen utnyttjade genom maratontal. Trots att regeringen enhälligt godkände propositionen om att ratificera ILO-konventionen föll propositionen pga motstånd bland regeringspartierna.

Erfarenheten ger vid handen att alla stora reformer ska genomföras i början av en period! Glädjande nog klarade våra två ministrar av att genomföra de reformer man kommit överens om i början av perioden. Också de propositioner som ingick i regeringsprogrammet lyckades Calle och Anna-Maja föra till riksdagen.

Under året röstades det också om kärnkraftverket i Pyhäjoki. Majoriteten av Svenska riksdagsgruppen röstade mot. Några pga av motståndet till kärnkraft och andra pga av att man inte vill utöka beroendet av Ryssland i energifrågor. Det var Rosatoms inträde i projektet som gjorde att inställningen blev så negativ den här gången.

Vill avsluta genom att rikta ett varmt och stort tack till Svenska riksdagsgruppens kansli och assistenter som möjliggör att vårt inflytande i riksdagsarbetet är större än vårt antal mandat skulle innebära. Tack!

Jag önskar er alla en riktigt skön sommar!

Mikaela Nylander

Svenska riksdagsgruppens ordförande

Generalsekreterarens översikt:

Vårdreform, samer och medborgarinitiativ

Riksdagsåret, sedan förra verksamhetsberättelsen som utkom till SFP:s partidag i maj 2014, kom till att början att präglas av statsministerbytet i juni 2014. Regeringen Alexander Stubb med också nyvalda SDP-ledaren Antti Rinne som finansminister startade med att skriva ihop ett nytt koncist regeringsprogram. Innan sommarpausen debatterade riksdagen det nya regeringsprogrammet. Trots fortsatt långsam tillväxt och ytterst litet spelrum i den finländska ekonomin var det anmärkningsvärt att regeringsförhandlingarna resulterade i åtgärder för att stimulera den finländska ekonomin. Genom att uppskjuta målet att bryta skuldspiralen med ett år till 2018 skapade regeringen rum för åtgärder som man bedömde att skulle ge ökad tillväxt och bättre sysselsättning.

I förhandlingarna ställde Svenska riksdagsgruppen tydliga villkor: regeringen ska med stor målmedvetenhet genomföra överenskomna strukturreformer. Vi har inte råd att misslyckas med vårdreformen, kommunernas skyldigheter måste planenligt minskas och vi behöver en mångsidig åtgärdsarsenal för att förlänga arbetskarriärerna.

Med facit på hand vet vi arbetsmarknadsparterna rodde i land en pensionsreform, men att riksdagen, trots enträgna försök, inte fick till stånd en vårdreform. Svenska riksdagsgruppen tog en aktiv roll i den parlamentariska kommitté som förberedde reformen och lyckades få igenom starka skrivningar för att garantera vård på svenska. Parallellt har riksdagsgruppen hela tiden under processens gång understrukt att vårdreformen i den tappning den föreslogs med fem stora vårdområden var förknippad med grundlagsproblem.

Det visade sig att grundlagsutskottet kom med samma kritik – medborgardemokratin kunde inte tryggas vilket ledde till förslaget till vårdreform varken i sin första eller i sin reviderade andra tappning kunde godkännas.

Också en annan stor strukturreform stötte strax före valpausen på patrull i riksdagen. Reformpaketet för att bemöta de betydande sparkraven på andra stadiets utbildning bromsades i kulturutskottet, främst av oppositionen, men också meningsskiljaktigheter mellan regeringens två stora partier bidrog till att lagpaketet föll. Också här gick flera goda skrivningar för det svenska skolfältet förlorade och utmaningen blir att ta upp dem på nytt i vårens regeringsförhandlingar.

ILO-ratificeringen ännu vilande

Till framgångarna ska räknas flera lagreformer som justitieministeriet tog initiativ till. Småföretagarna har gynnats genom kortare betalningstider. Vidare kunde likabehandlingslagen godkännas, mäniskohandels- och våldtäktslagstiftningen samt sexköpslagen skärpas och möjligheterna att bevilja snabbblån begränsas.

Den största motgången och besvikelsen för svenska riksdagsgruppen var att trots omsorgsfull beredning föll både sametingslagen och ratificeringen av ILO-konventionen för ursprungsfolk. Det skedde under valperiodens sista politiskt ytterst turbulenta vecka i riksdagen. Svenska riksdagsgruppen kritiserade hårt de två stora regeringspartierna SAML och SDP för att inte följa de parlamentariska spelreglerna. Man ska komma ihåg att både sametingslagen och ILO var enhälliga regeringspropositioner. Efter att den första röstades ned i grundlagsutskottet och i riksdagens första behandling drog justitieminister Anna-Maja Henriksson sina slutsatser och återtog propositionen. Den senare lämnades som internationellt fördrag att vila till nästa riksdag.

Kritik mot Rosatom

Stora viktiga lagpaket som klubbades igenom under valperioden sista år var revideringen av kommunallagen, en ny klimatlag och fiskelag, samt ett avtal som stärker handikappades rättigheter. Det industripolitiskt största beslutet var att bevilja principlov för Fennovoimas kärnkraftsprojekt. Majoriteten av svenska riksdagsgruppen röstade nej, som motargument anfördes bland annat Fennovoimas koppling till ryska Rosatom.

Under valperioden 2011–2014 godkände riksdagen totalt 912 regeringspropositioner. Av dem 345 under det sista riksmötet 2014, som avslutades lördagen den 14 mars 2015.

Under vårsessionen interpellade oppositionen tre gånger och under höstsessionen fem gånger. Höstens interpellationsdebatter handlade om polisens resurser, inkomstklyftorna, regeringens ekonomiska politik, Grekland och euron och utbildningens framtid.

Ny äktenskapslag

Under höstsessionen behandlade riksdagen hela fyra medborgarinitiativ. Ett av dem godkändes, tre förkastades. Riksdagen godkände medborgarinitiativet om den jämlika äktenskapslagen – ett beslut som väckte stor genklang i samhället och som backades upp av alla utom en i vår riksdagsgrupp. Att riksdagen med klara siffror 134–48 förkastade medborgarinitiativet att slopa den obligatoriska skolsvenskan var en av gruppens stora framgångar. Ett litet bakslag var dock att stora salen med knapp majoritet godkände en kläm som förutsätter att nästa regering utreder möjligheterna för regionala försök där svenskan skulle ersättas av ett annat obligatoriskt språk, typ ryska vid östgränsen.

EU-politik om tillväxt och klimat

I fråga om EU-politiken präglades verksamhetsåret först av EU-valet på våren och sedan på hösten av tillsättandet av luxemburgaren Jean-Claude Junckers nya kommission. Stora utskottets ärenden dominerades av ekonomi, om hur få igång tillväxt och förbättra sysselsättningsläget i Europa. Bankunionen och klimatfrågorna var likaså centrala. I slutet av perioden kom läget i Grekland till följd av grekiskt regeringsskifte åter upp på agendan.

Det politiska arbetet präglades av knappa majoriteter i riksdagen efter att även De gröna till följd av kärnkraftbeslutet i början av hösten lämnade regeringen. Efter det var regeringens parlamentariska styrka i mandat räknat 102 mot 98. I praktiken gällde dock siffran 101 för de fyra regeringspartierna, eftersom talmannen inte röstar.

Tack vare en hög närvarofrekvens hos regeringsblockets ledamöter – vid förtroendeomröstningar och andra jämna voteringar – kunde oppositionen ändå aldrig på allvar hota regeringen.

Henrik Stenbäck

Svenska riksdagsgruppens generalsekreterare

Rapporter från utskotten:

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTET/Mats Nylund

Jord- och skogsbruksutskottet har under året behandlat ovanligt många stora frågor. Förnyelsen av EU:s gemensamma jordbrukspolitik, CAP, har behandlats ingående och utskottet har gett såväl ställt sig bakom statsrådets förhandlingsmål som kommit med för Finland viktiga preciseringar och tillägg. SFP:s principiella linjedragningar har beaktats tämligen väl. Samma gäller för Finlands landsbygdsprogram för perioden 2015 till 2020. Under slutet av året behandlade utskottet verkställighetslagarna för de samma. Det kan konstateras att stödnivåerna generellt är acceptabla men tvärt emot ambitionen så ökar byråkratin kraftigt.

Utskottet har också behandlat reformen av vår fiskerilagstiftning. Lagpaket som beretts i hela sju års tid i nära samarbete med olika intressegrupper kan närmast definieras som en kompromiss som ingen är riktigt nöjd med men där man sökt den minsta gemensamma nämnaren. Lagen förbättrar yrkesfiskarnas ställning.

Utskottet har också fört ingående diskussioner om Samtingslagen och ratificeringen av ILO 169 fördraget

FINANSUTSKOTTET/Mats Nylund

Finansutskottets största uppgift är behandlingen av planen för den offentliga ekonomin (tidigare rambudget) och statsbudgeten för inkommande år. Eftersom Finlands ekonomi fortfarande krympte var budgeten stram. Svenska riksdagsgruppen förde fram flera kompletteringsförslag vid budgetbehandlingen. Bland dessa kan nämnas 800 000 euro för skyddet av Östersjön och Finska viken. Svenska riksdagsgruppen poängterade vikten av att skärgårdsfärjorna också trafikerar nattetid och lyckades utverka tilläggsanslag för detta ändamål. Bland föreningarna som fick höjda anslag i riksdagsbehandlingen kan nämnas Folktinget som fick sitt anslag höjt med 100 000 euro, 4H-verksamheten tilldelades 350 000 euro och Lantbruksrådgivningen 400 000 euro. Glädjande var även tilläggsanslaget för Viexpo som har en central roll när det gäller att stöda de österbottniska exportföretagen.

Bland infrastrukturen stöddes bland annat Jakobstads hamnväg och ombyggnad av farliga flaskhal-sar på Riksväg 3 mellan Tammerfors och Vasa.

En annan viktig förändring som utskottet behandlade under året var betalningen av skatt vid generationsskiften. Skattefriheten höjdes från 5 år till 10 år. Denna förändring gäller både företag och jordbruk.

STORA UTSKOTTET/Christina Gestrin

Stora utskottets jobb har även detta år präglats av den ekonomiska krisen och dess hantering i euro-området, men också förhandlingarna om EU:s kommissionärer, EU-sanktioner mot Ryssland, Östersjö-strategin och skogsstrategin. I valet av kommissionärer betonade Svenska Riksdagsgruppen vikten av jämställdhet i fördelningen mellan kvinnor och män. Under behandlingen av EU:s Östersjöstrategi godkände utskottet ett specifikt ställningstagande om betydelsen av att upprätthålla EU:s del och finansieringsmöjligheter i miljösamarbetet i Östersjön, trots sanktionerna mellan EU-länderna och Ryssland på grund av Ukraina-krisen. Svenska Riksdagsgruppen har också betonat behovet av att förenhetliga och ge mer tyngd åt EU-medlemsländernas utrikes- och säkerhetspolitik, speciellt i och med Ukraina-krisen. Förhandlingarna och hörandet av experter inför det transatlantiska handelsavta-let mellan EU och USA har fortgått under verksamhetsåret.

MILJÖUTSKOTTET/Christina Gestrin

Miljöutskottet har under året fokuserat på energi- och klimatpolitiken och förslaget till klimatlag. Svenska riksdagsgruppen har betonat vikten av att utveckla energieffektiva och smarta energilösningar och förnybar energi. Cleantech-sektorn kan erbjuda många nya arbetsplatser och stärka Finlands, Nordens och Europas konkurrenskraft. I gruppens anförande om den energi- och klimatpolitiska vägkartan betonade jag vikten av att utveckla den gemensamma nordiska elmarknaden. Jag sörjde för en skrivelse om fördjupat nordiskt samarbete i utskottets betänkande om klimatlag.

Jag har i miljöutskottet försvarat finländska yrkesfiskets verksamhetsmöjligheter och förutsättningar i samband med revideringen av lagen om fiske. Den politiska frågan om laxfisket har flera gånger tillspetsats i utskottet, varpå jag har förespråkade laxfiskekvoter som möjliggör ett fortsatt yrkesfiske. Svenska riksdagsgruppen har också på mitt initiativ säkrat resurser för reduceringsfisket.

Med tanke på Finlands kommande ordförandeskap i Arktiska rådet bör vi ta fasta på Finlands kompetens inom oljebekämpningsberedskap i Östersjön för att förbättra säkerheten inom sjöfarten också i de arktiska farlederna.

Nordiska rådet;

I egenskap av ordförande för Nordiska rådets (NR) miljö- och naturresursutskott deltog jag i klimatpoppmötet i Lima och jag har aktivt fört fram Nordens roll inför klimatförhandlingarna i Paris i slutet av 2015. Klimat- och energifrågor, en giftfri vardag och arktiska frågor har varit på utskottsagendan. Som representant för utskottet i Finland har jag lämnat in en skriftlig fråga om Nordic Development Funds finansiering till regeringen.

Det Parlamentariska Östersjösamarbetet;

Som det Parlamentariska Östersjösamarbetets (BSPC) observatör har jag deltagit i HELCOM:s möten. BSPC och NR har vänt sig till HELCOM i flera frågor; påskyndat förbud att släppa ut avfallsvatten från passagerarfartyg och med förslag om höjda reningseffekter i vattenreningsverk. NR har även medverkat till att HELCOM grundat ett forum för olika intresseparter för att minska jordbrukets belastning på Östersjön.

KULTURUTSKOTTET/ Mikaela Nylander

Kulturutskottet har under året behandlat flera stora frågor som fått mycket uppmärksamhet. Utskottet har bl.a. behandlat två medborgarinitiativ. Om behandlingen av medborgarinitiativen kan allmänt konstateras att de fått en väldigt omsorgsfull behandling.

Medborgarinitiativet med syftet att avskaffa svenskundervisningen i de finska skolorna förkastades av utskottet med en klar majoritet. Utskottets betänkande är ett starkt ställningstagande för att vartdera nationalspråket ska vara obligatoriska. Det andra medborgarinitiativet gällde en reform av upphovsrättslagen. Utskottet ansåg att det inte var möjligt att föreslå ändringar i upphovsrättslagen på basis av initiativet. Dock konstaterade utskottet att upphovsrättslagstiftningen kräver uppsyn och utskottet uppmanade undervisnings- och kulturministeriet att överväga behovet av en lagberedning på grund av initiativet.

Andra stadiets utbildning har varit starkt i fokus. Utskottet behandlade både en proposition om en revidering av finansieringssystemet samt en proposition om en strukturell reform av utvecklingen av nätet för anordnare av utbildning. Propositionen om annordnarnätet förföll i utskottet. Finansieringslagen hann utskottet behandla men den röstades ned i plenum.

Propositionen om att ändra lagen om elev- och studerandevård ansåg utskottet att var problematisk. Utskottet klargjorde att det är kommunen där en läroanstalt finns som ska ha ansvaret för att eleverna erbjuds psykolog- och kuratorsverksamhet. Utskottet fäste därtill särskilt uppmärksamhet vid att tjänsterna också i fortsättningen ska kunna ordnas som närservice i skolorna.

Andra stora frågor som utskottet behandlat har bl.a. berört småbarnsfostran och en revidering av yrkeshögskolelagen.

GRUNDLAGSUTSKOTTET

ARBETSLIVS- OCH JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTET/Elisabeth Naclér

Grundlagsutskottet behandlar de flesta propositioner utgående från om de är förenliga med grundlagen eller inte, men grundlagsutskottet kan också komma att ta ställning till lagars förenlighet med Självstyrelselagen för Åland.

Många viktiga lagar och lagändringsförslag har under året behandlats i grundlagsutskottet. Hit hör kommunallagen, ändringen av lagen om statsandel för kommunal basservice, ändringen av vallagen, universitetslagen och lagen om fiske.

Ur åländsk synvinkel har utlåtandet till ekonomiutskottet gällande propositionen om vindkraftstödet till Åland varit en av de viktigaste frågor som behandlats i grundlagsutskottet under perioden. I fallet med vindkraftstödet fanns stora oklarheter gällande överenskommelseförordningens innehåll.

Tre långkörare gjorde utskottsarbetet intensivt under slutfasen i riksdagsperioden. Sametingslagen och lagen om att ratificera ILO konventionen från 1989 om ursprungsfolk och stamfolk, som båda behandlades både i grundlagsutskottet och i arbetslivs- och jämställdhetsutskottet. Medan de båda regeringspropositionerna fick positiva utlåtanden från arbetslivs- och jämställdhetsutskottet var det bara gällande ILO-konventionen som grundlagsutskottet gick på regeringens linje. Samerna är och förblir mycket sårbara i vårt samhälle. Sametingslagen godkändes inte av utskottet och vid omröstningen om ordförande Johannes Koskinens kompromissförslag blev riksdagsgruppens representant i minoritet tillsammans med ordförande.

Den tredje stora behandlingen under slutrakan var lagpaketet om social och hälsovårdsreformen som grundlagsutskottet fällde. Efter att social- och hälsovårdsutskottet kommit med ett nytt förslag behandlades ärendet ännu en gång i grundlagsutskottet och ännu en gång föll det i utskottet, bland annat på grund av att kommunen inte i det gällande förslaget skulle få tillräckligt med demokratiskt inflytande.

Ändringen av statstjänstemannalagen vållade huvudbry för Ålands lagting och Ålands landskapsregering när man upptäckte att det i lagändringsförslaget föreslås att Ålands landshövding skall tillsättas som andra högre statliga tjänstemän. Rollen som landshövding på Åland definierades redan i Nationernas förbunds rådsbeslut i Genève 1921, landshövdingen utses av Republikens president på förslag av lagtingets talman, det är fråga om en folkrättslig lösning som inte skall regleras lagen om statstjänstemän. Den nuvarande landshövdingen har emellertid tvingats lämna in ansökan för att ha möjlighet att utses. Nu löstes frågan och problemet beskrivs korrekt i förvaltningsutskottets betänkande över statstjänstemannalagsändringen, men utskottet valde att inte göra någon ändring i lagtexten utan överlät frågan åt Självstyrelservisionskommittén.

Statsrådets demokratipolitiska redogörelse 2014 har behandlats både i grundlagsutskottet och i arbetslivs- och jämställdhetsutskottet. Yttrandefrihet samt det allt oftare förekommande fenomenet hatretorik (hate speech) som i allmänhet framförs anonymt i det offentliga mot minoriteter i vårt samhälle var två av de viktigare frågorna som behandlades. Statsrådets redogörelse om de mänskliga rättigheterna 2014 behandlades också av båda utskotten.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har arbetat med både jämställdhetsfrågor och människohandel. Den nya mycket uppmärksammade diskrimineringslagen, som också behandlades i grundlagsutskottet, och rapporten för 2014 av den nationella rapportören om människohandel behandlades av utskottet och man uppmärksammade minoritetsombudsmannens verksamhet och vikten av att prioritera detta arbete för att ytterligare åtgärder skall vidtas för att försäkra att Finland kan leva upp till internationella avtal.

Finlands Delegation i OSSE /Elisabeth Nauc er

Elisabeth Nauc er har representerat riksdagsgruppen som suppleant i OSSE delegationen och har aktivt deltagit i sammantraden och seminarier som hållits i Finland. OSSEs betydelse har ökat på grund av krisen i Ukraina och OSSEs närvaro där, också jubileumssessionen som h lls i juli i Helsingfors har ökat intresset för verksamheten.

Detta har inneburit att inga suppleanter har kunnat delta i internationella möten, däremot har EN representerat OSSE som valobservat r bland annat i Ukraina under året.

UTRIKESUTSKOTTET 2013–2015/J rn Donner

Riksdagens utrikesutskott, där jag varit verksam från november 2013 till mars 2015, fungerar som förmedlande länk mellan statsledning och riksdag. Under Timo Soinis ledning har man genomgående sökt konsensus, vilket till en del täcker över de reella  siktsmots ttningar som finns, till exempel om biståndets omfång och kvalitet. Sannfinländarna vill radikalt minska det, själv skrev jag i en reservation att en total utomstående översyn bör ske, detta motiverat med att självberöm inte är främmande för dem som sysslar med verksamheten, fr nsett det faktum att en radikal minskning av den relativa fattigdomen i världen inte har någon beröring med biståndet, utan med utvecklingen i Kina och Indien.

Min korta verksamhet i utskottet har i stort sett präglats av det nya kalla kriget, såsom jag vill kalla det, Ukrainakrisen och Rysslands påfallande starka nyvaknade aggressivit t i förhållande till EU, och försöket att splittra Unionen, vilket hittills inte har lyckats. I stort sett har UU understött statsrådets egen konsensus och försiktiga politik, men om NATO-frågan kom upp till votering i utskottet skulle åsiktsskillnaderna komma i dagen.

Det gäller också en aktuell fråga som regeringens redogörelse för mänskliga rättigheter, där frågan om åsikt frihet f r en relief mot händelserna i Frankrike den 7 januari detta  r. Det finns kvar rester av en f r ldrad lagstiftning kvar i vårt land, bland annat den famösa h delseparagrafen.

I vissa fall försöker Försvarsutskottet ta sig befogenheter som h r till UU. Frestelsen att trampa in på utrikespolitikens revir tycks vara stor.

LAGUTSKOTTET/ Stefan Wallin

Under verksamhetsåret 2014-15 har Svenska riksdagsgruppen i riksdagens lagutskott representerats av ledamot Stefan Wallin, som även fungerat som utskottets viceordförande. Lagutskottet behandlar bl.a. lagstiftning som gäller familje-, kvarl tenskaps-, obligations- och sakrätt, straff- och processrätt, domstolar och fångvård. Det m ts tisdagar, onsdagar, torsdagar och fredagar.

Utskottet har under verksamhetsåret behandlat två medborgarinitiativ, varav det ena handlade om en ändring av äktenskapslagen, lagen om registrerade partnerskap och lagen om fastställandet av transsexuella personers könstillhörighet, och som även blev kallad för medborgarinitiativet om en jämställd  ktenskapslag. Rösterna i utskottet föll 9-8 för att inte ta upp den till behandling. Svenska riksdagsgruppens medlem Wallin hörde till minoriteten. Minoriteten lämnade in en reservation mot betänkandet. Grundidén bakom initiativet godkändes sedermera av riksdagen och träder i kraft 2017.

Det andra medborgarinitiativet som behandlades i utskottet handlade om strängare straff för rattfylleri.

Utskottet har under verksamhetsåret behandlat också andra tunga propositioner, som beretts i justitieministeriet och avlåtits till riksdagen av justitieminister Anna-Maja Henriksson. En proposition av särskilt intresse har varit den nya stiftelselagen, som träder i kraft 1.12.2015 och ersätter den gällande från 1930. Andra viktiga propositioner var t.ex. den om förvandlingsstraff för böter samt den om domarnas bindningar.

FRAMTIDSUTSKOTTET/Stefan Wallin

Under verksamhetsåret 2014–15 har Svenska Riksdagsgruppen i riksdagens framtidsutskott representerats av ledamot Stefan Wallin. Framtidsutskottet behandlar faktorer som påverkar den framtida utvecklingen, framtidsforskningen och effekterna av den tekniska utvecklingen. Utskottet behandlar vanligen inte lagförslag.

Utskottets största projekt under verksamhetsåret har varit utarbetandet av rapporten "*Russia as a neighbour*". Svenska Riksdagsgruppens medlem Wallin fungerade som ordförande för styrgruppen för framtidsutskottets Rysslandsprojekt.

EKONOMIUTSKOTTET/ Lars Erik Gästgivers

Den gångna valperioden har dominerats av den ekonomiska recessionen. I praktiken har det medfört att ekonomiutskottet fått ta ställning till många svåra frågor, inte minst under det gångna året när ett nytt val närmade sig.

Många av de frågor som varit viktiga under året som gått har berört kommunernas konkurrens på den öppna marknaden, Finlands konkurrensmöjligheter på den globala marknaden, EU-direktiv, åtstramningar av solidariteten i bank- och försäkringsverksamheten och hur vi skall få mer hållbara och miljövänliga lösningar på vårt energibehov. Vindkraft och andra förnybara energiformer har haft högsta prioritering även om ett kärnkraftsbygge också har godkänts. Vi har diskuterat den åländska vindkraftens utbyggnad, något som Svenska Riksdagsgruppen givetvis sett som en viktig fråga, men vi har också behandlat torv och skogsflis och hur man kan främja användningen av dessa två. Jag har arbetat aktivt för att skatten på brännbar torv skall sänkas, så att torvens beskattningsnivå skulle vara 1,90 euro per megawattimme. Gällande träflis var ekonomiutskottets godkännande efter hårda förhandlingar att understödet för flis gjort på gagnvirke, som producerats för ertillverkning, skulle halveras. Svenska Riksdagsgruppen fick ändå upp stödet med 20 % efter detta. Vi fick också in skrivningar som garanterar att det inte uppstår monopol på virkesmarknaden och att lagförslaget tas till ny behandling om prisbilden blir sådan att kraftverken börjar använda stenkol. Därtill räddades torvlagen, som hotades att dras tillbaka.

De sista månaderna av utskottsarbetet inför riksdagsvalet dominerades av social- och hälsovårdsreformen. Ekonomiutskottets utlåtande gällande reformen var mycket kritiskt och man ifrågasatte bland annat vilken ekonomisk nytta reformen på sikt skulle ha. Utan en rättvis sund konkurrens och ett val för kunden, så såg inte ekonomiutskottet att kvalitativa och lönsamma tjänster kan produceras. I slutet av perioden föreslogs 19 samkommuner framom 5 stora områden, när reformen konstaterats vara grundlagsvidrig. Ekonomiutskottets utlåtande hade inte heller beaktats på en enda punkt. Det blir i samband med vårens regeringsförhandlingar som ekonomiutskottets synpunkter skall implementeras i reformen, allt för att få en ekonomisk helhet och balans.

Ekonomiutskottet vill också effektivisera och minska byråkratin gällande miljötillstånd, en tanke jag redan länge stött och arbetat för. Tanken är att alla tillstånd gällande till exempel ett byggnadslov skall kunna fås från en lucka i framtiden och att lov som överlappar varandra slopas. På sikt skulle detta minska antalet lov som behövs och underlätta byråkratin.

Försvarsutskottet och kommunikationsutskottet/Thomas Blomqvist

Förändringarna i det allmänna säkerhetspolitiska läget, bl.a. Rysslands annektering av Krim, krisen i Ukraina och ISIS, återspeglades också i försvarsutskottets arbete. Under många utskottsmöten och träffar fick utskottet lyssna på sakkunniga som redogjorde för de aktuella händelserna. Under hösten träffade också utskottet Sveriges nya försvarsutskott på ett intressant gemensamt seminarium på Hanholmen. Temat var det svenska och finska försvarssamarbetet, som tagit stora steg framåt under den här perioden.

Den Parlamentariska arbetsgruppen om försvaret utvecklingsutmaningar, som leddes av Ilkka Kanerva och där undertecknad deltog som partiets representant, presenterade sin rapport i början av oktober. Gruppens uppgift var att för riksdagen ta fram mer allsidig och ingående information om försvarets framtida utvecklingsutmaningar. Den centrala slutledningen var att för att upprätthålla ett

trovärdigt försvar så måste försvarsanslagen höjas. Dessutom kommer det att behövas särfinansiering för att flygvapnets och marinens nödvändiga nyinförskaffningar.

Från försvarsutskottet kan man i övrigt lyfta fram två utlåtanden, varav det ena allmänt behandlade Finlands deltagande i internationell krishantering, och det andra som berörde läget i Afghanistan. Under våren tog utskottet också ställning till Finlands deltagande i en utbildningsoperation i Irak.

I kommunikationsutskottet har vägnätets reparationsunderskott varit ett viktigt ämne. Trafikledernas skick har försämrats under en lång tid. Valfungerande bastrafikleder är viktiga för näringslivets konkurrenskraft, regionutvecklingen och sysselsättningen samt människors vardag. Utskottets budgetutlåtande koncentrerade sig därför framförallt på finansieringen av bastrafikledshållningen och den roll transporter och logistik spelar för Finlands konkurrenskraft.

Undertecknad satte även med i en parlamentarisk arbetsgrupp ledd av trafikministern som har kartlagt alternativ för att minska på trafiknätets reparationssskuld. Arbetet blev klart i december. Med tanke på Finlands framtid och konkurrenskraft anser arbetsgruppen enhälligt att större anslag behövs för grundläggande underhåll av befintliga trafikleder.

Ålandsbevakningen 2014–2015

Den parlamentariska kommittén för en reform av Ålands självstyrelselag lämnade sitt delbetänkande 28.1.2015. Ministern med ansvar för de åländska frågorna Anna-Maja Henriksson gjorde sitt årliga besök på Åland i september. Försvarsminister Carl Haglund jagade skarv under ett privat besök på Åland i september och gjorde ett officiellt besök där i december. Den komplicerade frågan om stöd också till vindkraftsföretag på Åland fick sin slutliga lösning.

Den parlamentariskt sammansatta kommittén med uppgift att reformera självstyrelselagen för Åland som består av representanter för såväl riket som landskapet Åland har enats om ett mellanbetänkande. Ordförande är president Tarja Halonen, viceordföranden är lagtingsledamot, riksdagsrådet Gunnar Jansson och direktören vid Utrikespolitiska institutet Teija Tiilikainen. Svenska riksdagsgruppens medlem i kommittén är riksdagsledamot Ulla-Maj Wideroos. Kommittén arbetar nu vidare med de öppna frågorna, slutbetänkandet ska vara färdigt senast den 30 april 2017.

Vid minister Anna-Maja Henrikssons besök på Åland diskuterades aktuella frågor vid en överläggning med landskapsregeringen, bland annat vindkraft, tidningsmoms och avräkningsbeloppet stod på agendan. Hon träffade även företrädare för Ålands lagting. Henriksson besökte statens ämbetshus i Mariehamn där hon landshövding Peter Lindbäck tog emot och lagman Kristina Fagerlund och förvaltningsdomare Emil Waris presenterade Ålands tingsrätt och Ålands förvaltningsdomstol. Ett besök på Ålands Högskola hann hon också med, rektor Edward Johansson presenterade verksamheten. Besöket avslutades med ett studiebesök på Stallhagens ölbryggeri.

Försvarsminister Carl Haglund deltog i skydds jakt på skarv vid ett privat besök på Åland i september. Vid ett officiellt besök i december diskuterade försvarsminister Haglund det fördjupade fredstida försvarssamarbetet mellan Finland och Sverige, den "eviga frågan" om marinens landstigningar och inspektionsfärder i åländska vatten samt försvarsmaktens handräckning vid civila kriser i landskapet med landskapsregeringen och landshövdingen.

Kravet på att Åland ska införlivas i det nationella inmatningstariffsystemet för vindkraft avancerade och fick slutligen sin lösning, lagförslaget klubbades denna riksdags sista plenidag. Frågan har haft stor prioritet i Svenska riksdagsgruppen, eftersom det ligger i både Ålands och rikets intresse att Åland kan producera maximalt med vindkraft. Omständigheterna är gynnsamma för vindkraft på Åland och vindkraftsproduktionen hjälper Finland att uppnå de klimatmål som landet har förbundit sig till.

Åländska riksdagsledamoten Elisabeth Naucleur har en central roll i att kommunicera de åländska frågorna i gruppen, men också i riksdagen i stort. Under året har Naucleur tagit initiativet till att grunda intresseföreningen Riksdagens Ålandsforum, ett forum för information och diskussion om Ålands självstyrelse och aktuella frågor på Åland, öppet för både politiker och tjänstmän på riksdagen.

Gruppenföranden

Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna 2015–2018 Gruppenförande Mats Nylund, Svenska riksdagsgruppen, 11.6 2014

Värderade talman,

Den plan som vi i dag debatterar utgör stommen för Finlands stabiliseringsprogram.

Det är exporten som ska lyfta Finlands ekonomi – det tror jag att vi alla här i salen kan vara överens om.

När den här planen har gjorts upp har det ekonomiska läget varit ytterst känsligt. Utskottet konstatera i sitt betänkande att även rätt små förändringar kan vända en förväntad tillväxt till att bli negativ.

Dessvärre kan vi inte vara övertygade om att det nu kommer en period av stabil tillväxt. I denna fyraårsplan är siffrorna svaga – plus 0,5 procent år 2014 och 1,5 procent år 2015. Finlands Banks färska prognos är ännu svagare. Dessutom finns flera osäkerhetsfaktorer.

Därför är det ännu mer viktigt att vår linje är klar. Vi ska satsa på en exportfrämjande politik. Vi ska hålla fast – och alltså inte luckra upp – de mål som spikats i denna plan för att balansera ekonomin. Svenska riksdagsgruppen har under hela valperioden betonat att den offentliga ekonomin inte kan bygga på ständigt ökad skuldsättning.

Värderade talman,

I motsats till vad många verkar tro hör Finlands totalskattegrad – som i år är 45,7 procent – till de absolut högsta bland EU-länderna och den stiger de närmaste åren till över 46 procent. Den offentliga sektorns andel av bruttonationalprodukten är även den i Europas absoluta toppskikt. Det påverkar vår konkurrenskraft. Vi kan inte längre balansera ekonomin genom att höja totalskattegraden.

För att stärka den offentliga ekonomin krävs konkurrensfrämjande åtgärder. Rätt prioriteringar är kunskaps- och innovationssatsningar, samt nödvändiga satsningar i trafik- och byggnadsprojekt som ger snabba arbetsplatser och stärker konkurrenskraften.

Här kan nämnas det lyft som det lägre allmänna vägnätet behöver. Vi kan även nämna skogsindustrins investeringar och virkesförsörjning, småskalig energi och så vidare.

När det gäller vägnätet så borde det finnas rum för en omprioriteringsdiskussion.

Utskottet uttrycker stor oro för att basvägnätets skick försämras. Läget är allvarligt för nivån på vägnätet har även stor betydelse för Finlands logistiska konkurrenskraft. Vem vill investera här om inte vägarna är i skick?

I dagens kärva ekonomiska läge kan vi inte diskutera i termer av både och, utan vi måste kunna prioritera antingen eller. Vi bör ärligt kunna fråga oss om det är klokare att skjuta fram vissa större infraprojekt, för att i stället investera i den basinfra som är så viktig för exportindustrin.

Värderade talman,

När vi betraktar ekonomin över en fyraårsperiod är det klokt att även börja se på reformer i skattesystemet. Svenska riksdagsgruppen uppmanar regeringen att starta arbetet med att slopa arvsskatten och ersätta den med ett system som stöder generationsväxlingar och som tillämpas i Sverige och Norge.

Den största förloraren med dagens arvsskatt är företag som genomför generationsväxlingar, men skatten slår ofta hårt mot helt vanliga medborgare som har svårt att betala skatt på det som de ärver av sina föräldrar.

Att övergå till ett system med skatt på överlåtelsevinst enligt svensk modell är på sikt kostnadsneutralt, samtidigt skulle slopandet av arvsskatten enligt Pellervos forskningscentral's färska utredning skapa omkring 4800 nya jobb.

Det lönar sig att fördomslöst titta på denna sak nu.

Svenska riksdagsgruppen vill också att man överväger att begränsa tiden för att upprätthålla dödsbon. En växande andel av våra skogsbruk är dödsbon. Att som nu tillåta att man upprätthåller dödsbon obegränsat lång tid tenderar att skapa passiva skogsägare. Att begränsa tiden skulle stimulera tillgången på virke för industrin.

Den inhemska livsmedelsindustrin är en sektor som inte får negligeras i planen att arbeta upp den finländska ekonomin. Till bruttovärdet är den landets femte största industrigren. För att sektorn ska behålla sin konkurrenskraft måste vi se till att varken ökad byråkrati eller stränga bestämmelser försvårar den inhemska primärproduktionen.

Värderade talman,

För att vi ska lyckas i vårt mål att balansera statsfinanserna och förbättra vårt konkurrensläge på exportmarknaden är Finland beroende av en hög bildning, stort kunnande och god yrkeskompetens. Finansutskottet känner med rätta oro för att utbildningsresurserna blir föremål för alltför kraftiga nedskärningar.

Det är därför av särskild vikt att de lösningar som skolorna nu står inför är sunda och genomtänkta. Ett framgångsrikt Finland ska också i framtiden vara känt för sin kvalitativa utbildning.

Gruppansförande om statsminister Stubbs regeringsprogram Mikaela Nylander, Svenska riksdagsgruppen 24.6 2014

Värderade talman,

Det finns ytterst litet spelrum i den finländska ekonomin. Därför är det av exceptionell stor betydelse hur vi gör nu. Mot bakgrunden av att vår ekonomi, ännu ett år till, riskerar göra ett nollresultat, har det ekonomiska svängrummet för regeringen varit försvinnande litet.

Därför är det högst anmärkningsvärt att de i förra veckan förda regeringsförhandlingarna kunde resultera i nya – rätt så betydande åtgärder – för att stärka tillväxten och stimulera ekonomin.

För Svenska riksdagsgruppen var den givna utgångspunkten att man i programförhandlingarna höll fast vid de ramar som regeringen Katainen har spikat. Väsentligt för det nya programmet är att man håller fast vid utgiftsramarna.

På inkomstsidan lättar man däremot en smula på tyglarna i finanspolitiken. Genom att uppskjuta målet att bryta skuldspiralen med ett år till 2018 prutar man på tidigare mål, för att samtidigt skapa rum för åtgärder som ska skapa ökad tillväxt och bättre sysselsättning.

Eftersom det med en växande statsskuld är vågat att lätta på finanspolitiken, ställer Svenska riksdagsgruppen tydliga villkor. Villkoren är att regeringen med stor målmedvetenhet genomför överenskomna strukturreformer. Vi har inte råd att misslyckas med vårdreformen, kommunernas skyldigheter måste planerligt minskas och vi behöver en mångsidig åtgärdsarsenal för att förlänga arbetskarriärerna.

Värderade talman,

Det nya programmet erbjuder flera stimulansingredienser som i sig är bra. Den tidigare planen att frysa ned indexhöjningen av inkomstskatteskallorna för låg- och medelinkomsttagare genomförs inte 2015. Det betyder mer köpkraft för dessa breda inkomstgrupper. Det hoppas vi ska ha en gynnsam effekt på den inhemska konsumtionen och ska sporra till arbete.

Familjeavdraget är en markering av regeringen Stubb om att man vill backa upp barnfamiljer. Det handlar om familjepolitik med sociala förtecken. Att introducera det nya avdraget kostar omkring 70 miljoner euro. Familjeavdraget bör utformas så att det inte blir en jämställdhetsfälla eller en flitfälla för lågavlönade kvinnor eller personer som står utanför arbetsmarknaden.

Det nya familjeavdraget ändrar inte heller på det faktum att barnbidraget fortfarande är ett universellt bidrag som riktas till barnet, oavsett familjens inkomster. Det är skäl understryka.

Att man kommit överens om att med snabb tidtabell utreda effektiva sätt att underlätta generationsskiften i företag är också mycket bra. Svenska riksdagsgruppen har länge drivit på denna sak. Generationsväxlingarna ska också gälla lantbruksföretag.

Likaså är det nödvändigt att vi kan trygga finansieringen för små och medelstora företag så att de kan växa och investera. Beslutet att satsa mera på medelstora företag via Finnvera är också mycket välkommet.

Satsningarna på infrastruktur och bostadsbyggande är också bra. Här bör man notera att det handlar om stimulans som är bundet till tydliga villkor. Banbyggen som Centrumslingan i Helsingfors, västmetron i Esbo och stadsspårvägen i Tammerfors är bundna till krav på markanvändning. Det ska bilda en logisk helhet:

Kommunerna sporrar till att öka tomtutbudet och staten hjälper till med villkoren för bostadsproduktion – detta så att även folk i lägre avlönade serviceyrken ska ha råd att leva och bo i huvudstadsregionen.

I sin politik bör den nya regeringen inte enbart fokusera på de stora tätorternas behov, utan även skapa drägliga livsvillkor i glesbygden. Den nya regeringen har även kommit överens om att utreda möjligheterna att grunda ett public-private bolag för att bygga skolor och göra andra nyttiga investeringar. Här har vår grupp ställt vissa randvillkor: För det första bör ett sådant bolag fungera på marknadsvillkor. För det andra kan det inte vara statens uppgift att via ett sådant bolag bestämma om hur vårt skolnät ska se ut.

Att windfallskatten nu slopas betyder att 50 miljoner ska hittas på annat håll. Det får inte drabba sektorer som redan drabbats hårt, exempelvis jordbruket.

Värderade talman,

Ett framsteg är att den kommande regeringen har förbundit sig till att ratificera ILO 169-konventionen för att trygga samebefolkningens rättigheter.

Svenska riksdagsgruppen välkomnar satsningen på universiteten – varje euro som i dessa tider satsas på utbildning ger den bästa avkastningen. Enligt det nya regeringsprogrammet ska staten även utvidga språkbad i hela landet och stärka åtgärderna för att utveckla kvaliteten på den grundläggande utbildningen.

Skrivningar om dessa projekt avgörs i samband med budgetförhandlingarna i augusti. Då bestäms även en annan fråga som Svenska riksdagsgruppen har lyft fram; nämligen åtgärder för att förhindra att basvägnet förfaller.

Det bör ytterligare poängteras att för att tillväxtprogrammet ska ge ett verkligt lyft behövs alla de struktur-reformer som regeringen Katainen har enats om. Ingenting blir färdigt med formuleringar – vi måste fatta att det behövs mycket målmedvetet arbete. Den nya regeringen ska inte tro att det blir någon lättsam sommar-segling till nästa val!

Vi vill redan nu höja ett varningens finger. Den politiska hösten får inte leda till att nästa års budget blir en "valbudget" med ökad låneupptagning som följd. Finlands position som ett land med högsta AAA kreditvär-dighet får inte äventyras – det först blir dyrt. Ansvarstagande för framtiden kräver att vi inte mera ger avkall på regeringens centrala ekonomiska målsättningar.

Över lag kan vi ändå vara mycket nöjda med den goda samarbetsanda som ligger till grund för det nya regeringsprogrammet.

Statsministerns upplysning om läget i Ukraina

Gruppenförande Jörn Donner 2.9 2014

Värderade talman,

Vår utrikespolitik under den internationella kris som fått sin början av händelserna i Ukraina och Rysslands agerande har varit medvetet och godkännbart schizofren.

Detta avspeglar att man å ena sidan vill uppehålla goda bilaterala relationer med Ryssland, å andra sidan deltar man i EU:s försök att genom varningar och sanktioner försöka övertyga den ryska ledningen att eftersträva en fredlig diplomatisk lösning. Denna lösning förefaller i dagsläget alltmer fjärran.

Vi bör komma ihåg att konflikten mellan Rysslands ord och handlingar är betydande. Hur ekvationen skall lösas för Finlands del vet vi inte, av uppenbara skäl:

Det går knappast en dag eller en timme utan nyheter om vad som sker i östra och södra Ukraina. Hotbilden kan också tänkas beröra oss direkt, vilket ger nya aspekter på den så kallade Nato-alternativen.

Av den anledningen är det relativt meningslöst att kommentera de händelseförlopp som radio, TV och tidningar förser oss med. Det är nämligen omöjligt att veta vad president Putin och den ryska regimen planerar. Man har ockuperat Krimhalvön och stöder förmodligen separatisterna i Ukraina med vapen, eventuellt också med trupper.

Men hur långt vill man gå?

Hela denna händelseräcka har tillkommit i ett för Ryssland lägligt ögonblick. Den europeiska unionen förefaller vanmäktig och föga handlingskraftig, utöver de hittills föga verkningfulla sanktioner som beslutats. Föga enighet råder mellan aktivismen, företrädd framför allt av Polen och baltstaterna, å andra sidan den avvaktande och försiktiga inställning som präglats Tysklands och Finlands attityder.

Den amerikanska administrationen under president Obama är medveten om de egna bakslagen i Irak, Afghanistan och Syrien. Kongressens negativa inställning till större militära insatser har berett marken för en egendomlig passivitet, trots att man officiellt uttrycker bekymmer över utvecklingen i Europa och Mellanöstern.

Någon alldeles klar linje har varken EU eller USA i förhållande till Ryssland, trots alla diplomatiska framstötter.

Värderade talman,

I stället för att försöka analysera en utveckling som inte går att förutspå vill jag i korthet kommentera den stora skillnaden i värderingar mellan vår värld och Ryssland som det ser ut i dag.

Vi, därmed avser jag den västliga värld vi är del av, tillsammans med huvuddelen av EU-länderna, USA, delar av Sydamerika samt Australien och Nya Zeeland, lever i en värdegemenskap vars yttre konturer anses vara självklara.

Det handlar om demokratins spelregler, åsiktsfrihet, därmed avsaknad av censur, kulturell mångfald, marknadsekonomi, jämlikhet mellan könen, allt det som kan anses karaktärisera ett öppet samhälle, för att anknyta till termens upphovsman, filosofen Karl Popper och hans klassiska bok *Det öppna samhället och dess fiender*. Detta innebär att staten inte kan bestämma vad individerna tycker och tänker.

Under tidigare resor till Ryssland, långt före det som nu inträffat, såg jag i det ryska samhället tendenser till öppenhet.

De har under åren helt försvunnit. Medierna, med undantag av småspillror i press och radio, är helt i händerna på Putinregimen, som bedriver en intensiv propaganda mot vad som kallas "fascister", en beteckning som kanske hade giltighet under andra världskriget, men inte numera.

Att regimen agerande, med dess betoning på storrysk nationalism har folkmajoritetens godkännande är ganska naturligt. En liberal medelklass har visserligen uppstått kring de stora städerna i landet, men utanför denna krets finns en befolkning som kanske med Putins beryktade yttrande anser att Sovjets sönderfall var en världshistorisk geopolitisk katastrof.

Oliktänkande existerar, men har intet forum innanför Rysslands gränser.

Av den anledningen är det innanför Rysslands gränser fåfängt att drömma om en förändrad attityd till den nuvarande krisen.

Vad återstår att göra?

De ofta återopade samtal på toppnivå som förekommit har inte lett någonstans. Om Ryssland helt önskar isolera sig från vår värld bör man framhålla vad det innebär. Vi bör klart kunna säga vilka värden vi står för. Dessa värden kom till uttryck i Ukraina under de dagar då en diktatorisk regim föll samman. De är giltiga i dag, liksom i morgon.

Interpellationsdebatt om polisens resurser

Ulla-Maj Wideroos 10.9 2014

Värderade talman,

Framtidens stora utmaning för polisen blir att trygga de ekonomiska resurserna för polisverksamheten samtidigt som statens ekonomiska utrymme minskar.

Alla borde inse och medge att det här är ingen lätt ekvation.

Därför finns det ingen orsak heller i denna debatt att försköna verkligheten.

På grund av trycket på statsekonomin måste vi ställa frågan om vi kan göra saker och ting annorlunda, helt enkelt bättre. Det betyder att det inte finns möjlighet att upprätthålla status quo, vare sig det gäller polisen eller andra delar av ordningsmakten. Med målsättning att få resurserna för fältverksamheten att räcka till genomfördes därför betydande administrativa rationaliseringar i början av året.

Men, vi ska inte se bakåt, utan vi behöver blicka framåt. I takt med att världen förändras så förändras också brottsligheten. Det innebär att polisen i sitt jobb hela tiden måste vara beredd på att möta nya utmaningar.

I en tid då man i samhället förväntas sig mycket av polisen – samtidigt som de ekonomiska resurserna är begränsade och förändringstrycket är stort – är det ändå viktigt att samtidigt garantera polisen arbetsro. Svenska riksdagsgruppen efterlyser stabilitet i finansieringen av polisen. Polisen har rätt att kräva långsiktighet när det gäller att utveckla organisationen.

De administrativa reformerna PORA 1, PORA 2 och PORA 3 har avlöst varandra. Nu gäller det att leva upp till reformerna och utveckla fältverksamheten på gräsrotsnivå. För det krävs arbetsro.

Värderade talman,

När det gäller ekonomin och resurserna behöver inte allt målas upp i dystra färger. Precis som inrikesminister Räsänen säger innehöll budgetmanglingen goda nyheter för polisen. Samtidigt som många andra förvaltningsgrenar tvingades till betydande nedskärningar fick polisen en nivåhöjning på sina anslag som är cirka 8 miljoner högre än i vårens rambeslut. Mot bakgrunden av detta ter sig Sannfinländarnas interpellation litet som en uttryckning på falskt alarm.

I interpellationen uttrycker man sin oro för att polisen inte verkar tillräckligt synligt i våra samhällen. Vi håller med om att den allmänna tryggheten är en hörnsten i polisens verksamhet. Medborgarna har rätt att förvänta sig att polisen är en synlig del av vardagen.

Synligheten är också viktig för det förebyggande arbetet – att preventivt motverka brott.

Vi noterar i polisadministrationens verksamhetsberättelse för år 2013 att det index som mäter tryggheten på gatorna har förbättrats något. Det är bra och tyder på att polisen har lyckats styra sina resurser rätt.

Vår grupp tror ändå inte att det är förnuftigt att återinföra bypoliserna. Det skulle vara ett mycket ensamt jobb och vår övertygelse är att polisen bäst verkar i team. I alla lägen är det viktigt att poliskåren är öppen för samarbete med andra myndigheter. När vi söker lösningar och modeller som effektiverar polisens arbete finns det stor potential i samarbete åtminstone med allmänna tullmyndigheterna, gränsbevakningen och landets socialmyndigheter.

Det är också av största vikt att man vid Polisyrkeshögskolan i Tammerfors fortsätter att utbilda poliser på svenska. Den språkliga servicen i praktiken är även ytterst viktig på nödcentralerna. Därför välkomnar vi minister Räsänens betoning av att servicen ska fungera på båda språken.

Värderade talman,

Sannfinländarna tar upp i sin interpellation även de privata vaktfirmornas roll. Det vill jag ännu kort kommentera.

Ingen har undgått att se det faktum att de privata vaktfirmorna har ökat, men att som interpellanterna tala om en "explosionsartad" ökning och att enbart se det som ett negativt fenomen är något vår grupp inte kan hålla med om.

Det finns flera uppgifter som vaktfirmor kan sköta och därmed ge polisen mer tid att fokusera på allvarliga brott, som enbart polisen är kompetent att sköta. Att vaktfirmor blir vanligare ställer givetvis krav på utbildningen av väktare – det räcker inte att plocka in vilken muskelknutte som helst.

Det finns skäl att definiera tydligt medborgarnas integritet visavi vaktpersonalen. Seriösa vaktfirmor har naturligtvis inte rätt att överskrida eller kränka medborgarens grundrättigheter.

Värderade talman,

Polisfrågan väcker alltid livlig debatt. Vi finländare värderar vår poliskår och därför är det inte populärt att se över resurserna. Jag tycker att på basis av vad vi har hört här i salen i dag, kan man säga att polisen har hög prioritet när budgetanslagen slås fast.

När vi fortsätter att utveckla en folkligt serviceinriktad, språkkunnig, handlingskraftig och förtroendeingivande poliskår ska inriktningen på fältarbetet vara allra viktigast.

Remissdebatt om budgetförslaget 2015

Gruppenförande, Mikaela Nylander, 16.9 2014

Värderade talman,

Kan en finländare vara optimist? Den frågan ställer ekonomiprofessorn Sixten Korkman i en kolumn som nyss publicerades i Helsingin Sanomat. Inte så litet självvironiskt när det gäller hans egen yrkeskår, säger Korkman att nationellt självprygel är en gren som ekonomister behärskar bättre än andra – kansallinen itsesuoskinta on laji, jota ekonomistit taitaa muita paremmin, toteaa Korkman.

Den som har gått igenom budgetboken för nästa år får kämpa för att ha optimismen i behåll. Statsfinanserna är ett stort bekymmer. Prognoserna visar klart att även år 2015 blir tillväxten olovligt svag. Det betyder att den offentliga ekonomin fortsätter uppvisa underskott – mycket till följd av det dåliga konjunkurläget som redan har pågått länge.

Tack vare anpassningsåtgärder har regeringen ändå lyckats förhindra att underskottet växer. Att notera är att vi nu minskar landets nettolåntagning från årets 7,4 miljarder till omkring 4,5 miljarder nästa år. Att vi fortfarande tvingas låna för att få statsfinanserna i balans är inte bra, men riktningen är i alla fall den rätta nu då underskottet minskar med närmare 3 miljarder.

Efter långa förhandlingar och ganska livlig offentlig debatt lyckades regeringen enas om ett budgetförslag som givetvis liksom alla kompromisser även har sina brister.

Svenska riksdagsgruppen betonar vikten att upprätthålla förtroendet för rättsstaten också då det är ekonomiskt kärva tider. Det var viktigt att stora ingrepp som skulle ha försvagat domstolar, åklagarväsende, polis och fångelser kunde tillbakavisas under budgetmanglingen.

Mitt i en siffermässigt ganska dystert situation behöver vi riktade åtgärder som ger jobb. Vårt samhällsbygge har inte råd med en försämrad sysselsättningssituation, som dagligen är en påminnelse om att våra exportmarknader drar dåligt.

I detta läge gör regeringen betydande tillväxtsatsningar som uppgår till totalt 460 miljoner euro under perioden 2014–2015. Det handlar å ena sidan om investeringar i kompetens och innovation, å andra sidan om trafik- och byggprojekt med snabbt sysselsättande verkan.

Jag vill särskilt lyfta fram Tekes lånefullmakter som höjs för att backa upp cleantech och bioekonomi.

När det gäller infraprojektet bör man i riksdagsbehandling av budgeten se till att inte alla resurser används till storprojekt som binder upp trafikpolitiken också för hela nästa valperiod. Den nya regeringen bör rimligen också ha sitt att säga till om. Vi bör se till att man också satsar på befintliga vägar och järnvägar – vi bör stoppa förfallet av vår nationalekonomi.

Svenska riksdagsgruppen kommer att slå vakt om att utveckla Kustbanan som ju går från Helsingfors via Karis till Åbo. Kustbanan är i behov av en nivåhöjning och linjen är oundgänglig både för pendlartrafiken och för näringslivet i västra Nyland. Vi ifrågasätter därför planerna på en parallell snabbjärnvägssatsning till Åbo som skulle få en alternativ sträckning.

Riksdagsgruppen är mycket nöjd med att elektrifieringen av tågbanan Bennäs-Jakobstad-Alholmen nu äntligen blir av med de 3,3 miljoner euro som beviljas. Via denna satsning kan vi trygga arbetsplatser och utveckla industrin – tågbanan stärker särskilt UPM:s konkurrenskraft.

Regeringen gör också sitt för att stärka medborgarnas köpkraft. Låg- och medelinkomstbarnfamiljer stöds genom ett nytt barnavdrag. Åtgärden kompenserar åtminstone delvis beslutet att sänka barnbidraget. Här är det skäl att akta sig för att skapa nya flitfällor. Vår grupp hade hellre sett att man hade minskat på barnbidragsnedskärningen i stället för att ta in ett nytt bidrag i beskattningen.

På finansministerns initiativ förbättras även de små pensionsinkomsterna något genom att 70 miljoner euro reserveras för att höja pensionsinkomstsvdraget. Däremot tillät inte finansramarna också en höjning av garantipensionen. Det är ändå viktigt att komma ihåg garantipensionen infördes för bara tre år sedan, vilket höjde de lägsta folkpensionerna med över hundra euro.

Över lag har budgetarbetet präglats av en mycket sträng hushållning med finanserna. Också i ett litet längre perspektiv är utrymmet mycket knappt i den finländska ekonomin. För att minska på hållbarhetsunderskottet behövs de strukturreformer regeringen har förbundit sig till. De görs med tanke på de unga. Vi har inte rätt att upprätthålla strukturer som de kommande generationerna får betala dyrt för.

Därför behövs en modig och rättvis pensionsreform. Den bör innehålla trovärdiga öppningar som gör att folk orkar längre i arbetslivet.

Vi måste också se till att vi får en vårdreform som även den gör att hållbarhetsunderskottet minskar. Vi ska dock akta oss för att reformen blir en styv struktur som styrs uppifrån. I vårdbesluten måste man kunna följa det som vettigast för helheten och det som medborgarna kan acceptera som rimligt. När det gäller exempelvis jourförordningen hotar inbesparingarna bli mindre än ministeriet räknar med.

”Tässä maassa on liikaa kustannuksia, byrokratiaa, menopaineita, veroja, velkaa, tehottomuutta, saamattomia poliitikkoja. On liian vähän riskinottoa, yrittäjyyttä, myyntitaitoa, luovuutta, joustavuutta, poliittista johtajuutta.”

Detta är inte ett stycke i mitt gruppanförande, utan ett citat från Sixten Korkmans tidigare nämnda kolumn.

Han har rätt att vi behöver en bättre företagaranda, mer skapande förmåga och politiskt ledarskap.

Vi måste bli bättre på att se möjligheterna i det trängda läge vi befinner oss i. Ingen har sagt att det är enkelt, exempelvis inom utbildningen är jag rädd att smärtgränsen när det gäller resursminskningar börjar vara nådd.

Vi har dock ingen orsak att försjunka i dysterhet. Hellre bevisar vi att det går att leva med en optimistisk attityd i detta land. Det är också skäl att notera att nivån på social rättvisa i Finland är nästhögst inom EU, efter Sverige. Det framkommer i ett nytt EU-index för social rättvisa. Det ska vi värna om, samtidigt som vi ska sporra till mera arbete.

Interpellationen om den ökande ojämlikheten och låginkomsttagares försörjningsproblem.

Thomas Blomqvist 23.9 2014

Värderade talman,

I interpellationen tas upp ett viktigt problem. Låginkomsttagares försörjningsproblem är väsentligt att tackla både under ekonomiskt bättre och sämre tider. Välfärdssamhället hela idé bygger på att alla grupper i samhället kan leva ett människovärdigt liv.

När vi diskuterar social ojämlikhet är det skäl att ge en rättvis bild av nuläget. Tuomo Puumala och de övriga interpellanterna har valt att beskriva klyftorna i vårt samhälle i mycket dramatiska ordval.

Det är sant att vi hela tiden måste vara på vår vakt att de sociala klyftorna i samhället inte ska fördjupas, men det finns högst relevanta undersökningar som inte målar verkligheten i lika dystra färger.

Bara för en vecka sedan publicerade EU ett index för social rättvisa där Sverige, Finland och Danmark är i topp. EU-rapporten ”Social justice in the EU – A crossnational comparison” konstaterar att dessa länder har jämförelsevis en låg nivå av fattigdom, arbetslöshet och diskriminering.

Andra platsen i EU-jämförelsen betyder förstås inte att de sociala problemen inte existerar i vårt samhälle. De finns, och det ligger på vårt ansvar som beslutsfattare att söka de rätta verktygen för att minska på dem.

Värderade talman,

Även om vi alla vet att budgeten - som vi nu under hösten behandlar här i riksdagen - innehåller nedskärningar och nedfrysningar av index som ingen av oss önskar, vill jag hävda att regeringen under valperioden gjort väldigt litet som försämrar välfärden och ganska mycket som har förbättrat den.

Till Vänsterförbundet vill jag säga: inte har grundlinjen i regeringens socialpolitik ändrat på ett halvår bara för att ert parti lämnade regeringssamarbetet. Fortfarande är regeringens mål att balansera Finlands under-skottstyngda ekonomi med lösningar som är socialt hållbara och inte ökar utslagningen i samhället.

Men om vi inte får ekonomin att växa måste nästa regering – oberoende av vilka partier som sitter där – fatta många tråkiga beslut. Därför är det i låginkomsttagarnas intresse att vi får tillväxt till stånd.

När det gäller den andra interpellanten Centern kan jag inte låta bli att förundra mig över hur hård kritiken är för att regeringen skär ned – men samtidigt passar ni på att kritisera regeringen för att göra för litet för att balansera ekonomin. Hur går det här ihop, bästa centerparti.

Värderade talman,

Det är ingen tvekan om att vi måste göra mera för jobben och utbildningen. Vi kommer inte åt den växande arbetslösheten om inte företagen vågar satsa.

Den kännbara sänkningen av samfundsskatten gjordes för att stimulera företagande och därigenom förbättra sysselsättningen. Vi ska fortsätta stödja innovationer och inse vikten av utbildning. Jämlika förutsättningar för utbildning är det bästa sättet är det bästa sättet att motverka social ojämlikhet i vårt land.

De riktade satsningarna på unga som riskerar utslagning är helt rätt politik.

För att på nytt få tillväxt i vår ekonomi behövs innovationer, utbildning och företagsamhet – det finns ingen annan väg att gå.

Också Finlands Banks chefsdirektör Erkki Liikanen har nyligen i rätt häpnadsväckande klara ordalag uttalat sig om villkoren för välfärd. Jag tror inte att han har som mål att skrota välfärdsstaten då han säger att nu måste vi ta ställning till en hur stor offentlig sektor vi har råd med.

Vi kan inte enbart fortsätta att bygga ut den på skuld, utan vi måste driva igenom de strukturella reformer som behövs.

Vi delar hans uppfattning. Men när reformerna drivs igenom är det vårt ansvar att se till de svaga grupperna i samhället.

Därför har regeringen i så gott som alla sina budgetuppgörelser under valperioden höjt på grundavdraget. Detta uttryckligen för att låginkomsttagare ska kompenseras för andra beslut som höjer skatter och avgifter.

Det finns också flera andra exempel på vad regeringen har gjort. Vi är nöjda med programmet för sysselsättning av partiellt arbetsföra. Personer som har ett handikapp av något slag ska inkluderas i arbetslivet. Likaså var det en viktig öppning av regeringen att ge arbetslösa rätt att förtjäna 300 euro i månaden, utan att arbetslöshetsförmånen påverkas.

Värderade talman,

Vi behöver flera jobb - det är den bästa medicinen mot social utslagning. Den svaga tillväxt vi har gör att vi dessvärre ser hur arbetsplatser försvinner från flera branscher. Det är den här trenden vi måste vända på genom en trovärdig och långsiktig politik.

Statsministern upplysning om den samlade energipolitiken Gruppansförande Christina Gestrin 7.10 2014

Värderade talman

Orsaken till att vi nu för en debatt om energipolitiken är regeringens principbeslut att bevilja ett tillstånd för uppförandet av Fennovoima/Rosatom kärnkraftverket och beslutet att avslå TVO:s anhållan om att få förlänga det kärnkraftstillstånd som beviljades under den förra riksdagsperioden.

Svenska riksdagsgruppen är inte enig i inställningen till kärnkraft. En majoritet av gruppen motsätter sig Fennovoima/Rosatom kärnkraftverket.

Frågor som påverkat inställningen är den stora kärnkraftsolyckan i Fukushima, det geopolitiska känsliga läget som uppstått p.g.a. Ukrainakrisen och oklarheten kring frågan om var det radioaktiva avfallet från Fennovoima skall slutförvaras. I vår riksdagsgrupp har man även ifrågasatt planerna på att öppna en helt ny ort för kärnkraftsverksamhet. En stor del av kostnaderna för den infrastruktur som kärnkraft kräver faller i det långa loppet på statens axlar.

Den geopolitiska situationen är en allvarlig fråga som har en direkt effekt på energipolitiken i Finland, EU och EU:s närområden. Finland har som en del av EU infört ekonomiska sanktioner mot Ryssland. Vi är alla oroliga för den vändning demokratiutvecklingen i Ryssland tagit under de senaste åren. Oberoende av vilken inställning var och en av oss har till kärnkraft som energiform, så kan vi inte förbise hur detta specifika projekt uppfattas av de andra länderna i EU. I Rosatoms strategi ingår att expandera på den globala marknaden och att bli en betydande delägare av ett nytt kärnkraftverk i Finland passar väl in i denna strategi. Frågan om Fennovoima kärnkraftverket ökar eller minskar Finlands beroende av rysk energi delar vår regering.

I upplysningen framhåller statsministern att det för TVO och Fortum och andra operatörer inom de närmaste åren blir möjligt att lämna in nya kärnkraftsansökningar. För dem som ser kärnkraftsenergin som en dellös-

ning för att minska koldioxidutsläppen mottas detta besked sannolikt mycket positivt. För dem som motsätter sig en utbyggnad av kärnkraft är uppmaningen oroande.

Värderade talman,

En viktig aspekt som är värd att väga mot planerna på nya principbeslut om kärnkraftsinvesteringar är hur andelen förnybar energi kan fås att öka i Finland. Erfarenheten har visat att intresset för att investera i ny förnybar energi är mindre i Finland än i de andra nordiska länderna. Det ekonomiska incitamentet för att utveckla sol- och vindkraft och andra nya teknologier såsom intelligenta energilösningar saknas i ett läge där tyngdpunkten för investeringar fokuseras på kärnkraft. Inte ens bioenergin, vår viktigaste förnybara energiform, har utvecklats så snabbt som man kunde förvänta sig. T.ex. pelletproduktionen och konsumtionen har knappast alls kommit igång i Finland. Möjligheterna att ta tillvara biogas är fortfarande också outnyttjad i lantbruket.

Finland kan missa sin chans att finnas bland de ledande länder inom den globalt starkt växande cleantech sektorn, i vilken förnybar energiteknologi och energieffektiva lösningar är central. Regeringen har många gånger påpekat att cleantech sektorn skulle kunna bli en ny framgångssektor för Finlands ekonomi.

Förutsättningarna för att bygga ut den småskaliga, decentraliserade energiproduktion som baserar sig på bioenergi, vind, våg och solenergi är i princip utmärkta i Finland. Störst är viljan att bygga ut vindkraft på Åland och det är viktigt att staten främjar detta.

Enligt de utredningar som den parlamentariska klimat- och energipolitiska kommittéen tagit del av, finns det teoretiska möjligheter att år 2050 täcka upp till 60 procent av Finlands energibehov med inhemsk förnybar energi. Men det förutsätter en medveten politik som genomsyras av åtgärder för att öka energieffektiviteten i hela samhället.

I de övriga nordiska länderna utvecklas de nya förnybara energiteknologierna snabbare än i Finland. År 2020 beräknas Sverige producera 20 Twh med vindkraft, Danmark 17 Twh medan Finland producerar endast 6 Twh med vind trots att vi har en lång kust och stora öppna områden i norra Finland. År 2020 beräknas solenergin vara marknadsmässigt konkurrenskraftig, men i Finland märks inget intresse för att investera i solkraft.

Värderade talman,

Finland har förbundit sig att minska på utsläppen av växthusgaser med 80-95 procent till år 2050. Viktigt är att utsläppshandeln omformas så att den får en verklig, styrande effekt. Den globala energimarknaden har medfört att billig kol dumpats på marknaden i Europa som en följd av skiffergasproduktionen i USA. Det har lett till att användningen av kol på många håll ökat, vilket går stick i stäv med den uttalade klimatpolitiken.

Utvecklingen av den finländska bioekonomi- och cleantechsektorn till en global framgångsnisch kräver målmedvetna politiska beslut och en hemmamarknad för produkterna.

Det gamla visdomsordet "först vid kvarn mal" gäller också i det här fallet. Det skulle vara ett stort misstag att försumma denna möjlighet.

Regeringens ekonomiska politik och den ekonomiska utvecklingen i Finland, interpellation

Gruppenförande Mats Nylund, 5.11 2014

Värderade talman,

Om man är ärlig märks inte beslutet om ett lägre kreditbetyg för Finland. Ändå vill jag genast säga att det ska tas som en allvarlig signal. Vi måste fråga oss vad vi inte har gjort som kunde ha förhindrat denna degradering.

Som professor Pentti Haaparanta konstaterade på finansutskottets öppna hearing började den ekonomiska krisen på finansmarknaderna. Året var 2008. I dag skriver vi 2014 och Haaparanta betecknar krisen fortfarande primärt som en finansmarknadskris, där den privata sektorns höga skuldgrad är ett av de stora problemen.

Som politiker är vår uppgift inte enbart att se till att statens skuldspiral bryts. Den här regeringen har åtminstone sett till att utvecklingen har svängt: nettoupplåningen minskar nästa år med hela 37 procent, vilket kräver rejäl anpassning.

Men, som politiker sträcker sig vårt ansvar längre än så. Det är genom våra politiska åtgärder den privata sektorn ska ges förutsättningar att växa. Bara genom tillväxt kan företagen lätta på sitt skuldproblem.

Värderade talman,

Svenska riksdagsgruppen anser att fokus borde ligga vid de små- och medelstora företagen. Då de får bättre flyt, så kan de anställa och få de negativa sysselsättningstrenderna att vända. När det gäller stödpolitiken borde man ännu modigare fokusera på nya innovativa företag.

Det är viktigt att kunna medge att det inte handlar om något ideologiskt val i detta läge – att antingen gynna den offentliga eller den privata sektorn. Båda borde fås i balans.

Enligt OECD:s siffror är den offentliga sektorn i proportion till BNP i Finland över 58 procent, då den ännu vid nedgångens början år 2008 rörde sig kring 50 procent. Bland industriländerna har Finland därmed gått förbi Danmark som tidigare innehade denna tvivelaktiga topposition.

Primärt ska nya arbetsplatserna skapas i de små- och medelstora företagen. Den privata sektorn måste erbjudas förutsättningar att växa för att kunna finansiera vårt välfärdssamhälle. Det här är något alla borde kunna medge.

Värderade talman,

Interpellanterna påpekar att detta år blir det tredje året i rad av ekonomisk recession. Så är det. Enligt Etna krymper Finlands totalproduktion med 0,4 procent år 2014.

Här är dock skäl att ha ett längre perspektiv. Det var Vanhanens regering som genom en ganska massiv stimulanspolitik lyckades förhindra att 2008 års branta nedgång slog hårt ut. Samtidigt skuldsattes statsekonomin kraftigt, vilket är en räkning vi fortfarande betalar. Sanningen är att med dagens skuldsatta statsekonomi och fortsatt svaga tillväxt kan vi inte erbjuda liknande stimulanssprutor.

Vägen är dessvärre långsammare och det behövs både uthållighet och seghet.

Det som samtidigt hände strax innan det radikala nedgångsåret 2008, och som förvårar läget nu, är att nivåhöjningarna av lönerna hos oss blev klart högre än hos konkurrentländerna. Nationalekonomerna är eniga om att det försämrade Finlands konkurrenskraft avsevärt.

Även om korrigeringsåtgärder har börjat bita, bidrar den räkningen till att tillväxten är så långsam. Ett viktigt beslut under denna regeringsperiod var det mycket återhållsamma inkomstavtalet. Det är kanske onödigt att tillägga att samma attityd behövs på arbetsmarknaden nu när löneavtalen ska förnyas.

En bra trepartslösning är en fortsatt mycket återhållsam inkomstlösning, kombinerad med skattelättnader för lönearbete. Vi borde inte blunda för att totalskattegraden i Finland är högst i hela Europa. Återhämtning kan ske om vi ökar medborgarnas köpkraft.

Värderade talman,

Fastän det kan låta litet paradoxalt så har det visat sig att en återhållsam inkomstlösning är en fördel också för de svagaste grupperna i samhället.

Utöver det behöver vi mer flexibilitet i arbetslivet, välriktade stöd till innovativa företag, en sporrande skattepolitik, en större invandring och internationalism, samt en kvalitativ utbildning. Om man studerar den gula budgetboken ser man att regeringen målmedvetet har tagit små steg i den riktningen.

Parallellt behövs de stora stegen då vi reformerar strukturerna. Pensionsreformen var en sådan. Vårdreformen måste också vara inriktad på att förena tillgänglig vård för alla, demokratiskt inflytande över vårdbesluten och en minskning av hållbarhetsunderskottet.

Finland kan åter förbättra sin kreditvärdighet och få arbetslösheten att minska, men det låter sig inte göras med några smarta dragningar, utan med en långsiktig och trovärdig politik.

Statsrådets redogörelse om läget i Afghanistan

Gruppenförande Jörn Donner 26.11 2014

Värderade talman,

I vissa frågor i den här remissdebatten har utrikesutskottet först nu kommit åt att utfråga sakkunniga. Därför nöjer jag mig med att framföra vissa allmänna iakttagelser.

En forskare, som kan Afghanistans historia väl, påstår i en färsk bok att direkt då de främmande staternas väpnade och oväpnade representanter försvinner kommer landet att retardera till klanstrider och kaos. Det kan vara sant, eftersom ingen utomstående har någonsin varaktigt förmått regera landet.

En grundläggande faktor i finländsk utrikespolitik under de två senaste decennierna har varit benägenheten att eftersträva konsensus, trots att vi inte kunde nå enighet om medlemskapet i EU. Men i en viss fråga, som bl.a. tangerar medlemskap i NATO, verkar vi inte kunna nå konsensus. Den frågan kommer att fortsätta att vara aktuell under nästa valperiod. Eller också är det för sent då.

Denna strävan efter konsensus har också präglat arbetet i riksdagens utrikesutskott under de senaste åren, möjligen ibland på ett lite artificiellt sätt. Jag tror knappast att vi alla tänker lika om konflikterna och kriget i Mellanöstern eller om Ryssland, även om vi i stort sett accepterar det sätt på vilket vår politiska ledning hanterar situationen.

Men ett nytt kallt krig, om man får kalla det så, och det tycker jag att man får, kastar sin skugga och får vissa människor att reagera hysteriskt, visserligen inte på samma sätt som i vårt grannland Sverige där ubåtsjakten följdes i kvällstidningsartiklar på upp till 20 sidor, för att inte tala om teveuppföljningen.

Denna konflikt har ändå lett till att försvarsvänligheten har ökat i vårt land.

Afghanistan är geografiskt fjärran från oss och väcker inte samma känslor som Ryssland och Ukraina eller den landplätt på Åland som getts till Ryssland. Den är ju så liten att den inte kan få någon byggrätt värd namnet.

Statsrådets redogörelse om Afghanistan täcker in nästan allt, till och med det faktum att det finns ca 140 finländska medborgare i landet, av dem ca 80 i så kallade Resolute Support-insatser, vilket är en ny variation på militär krishantering, i hopp om att de bistående länderna i en avlägsen framtid ska kunna lämna Afghanistan i fred, om nu fred står att finna, vilket verkar ytterst osannolikt. Förenta staterna har uppenbarligen bestämt sig för att stanna kvar länge än.

Om Afghanistans svaga säkerhetsläge sägs i redogörelsen att det är bättre att röra sig med helikopter än med bil eller till fots. Överfört till Finland skulle detta betyda att regeringen borde komma hit till det här huset med helikopter av rädsla för att någon medborgare ska anse att den nuvarande regeringen sköter sig illa. Tanken är skrattretande, men en sådan här otrygghet är vardag i Afghanistan.

Värderade talman,

En gång var Finland en s.k. stormakt i fråga om fredsbevararinsatser, men det har flutit mycket vatten i åarna sedan dess. I dag pågår den största enskilda insatsen i södra Libanon, och också för den är framtiden säkrad bara till 2016. Hur länge den där Resolute Support-insatsen planeras fortgå framgår inte av statsrådets redogörelse, men med tanke på hur långsamt stabiliteten tilltar i Afghanistan är jag illa rädd för att det inte blir aktuellt att dra sig tillbaka i brådskan.

Redogörelsen innehåller inte ett ord om den fara som de medarbetare och tolkar som anlitas av finländare blir utsatta för; det är nämligen mycket möjligt att de blir föremål för hämndaktioner för att de har tjänstgjort för en fientlig främmande makt. I Sverige, där förhållningssättet till invandring är helt annorlunda än hos oss, har man ägnat saken uppmärksamhet och gått in för att sådana personer vid behov måste kunna beviljas permanent asyl. De fortgående självmordsattackerna i Afghanistan drabbar för närvarande egna medborgare, och vi kan anta att talibanrörelsen hämnas på dem som har haft samröre med fienden.

Vi vet att Afghanistan liksom andra krisområden och sårbara stater redan länge har fått lida av stormakternas maktsträvanden. Den soppan har såväl Storbritannien som det forna Sovjetunionen och Ryssland samt Förenta staterna satt sin sked i. Resultatet är nedslående, även om tecken på förbättring kan skönjas. Det huvudsakliga ansvaret i det här fallet, liksom när det gäller Irak, vilar på Förenta staterna, men vi får inte glömma att Asien länge har spelat sitt eget stormaktsspel, på engelska The Great Game, i Centralasien. Kina verkar ta del i händelserna i Afghanistan som en nygammal aktör. Vad Afghanistans nye president gör är fortfarande en gåta.

Statsrådets redogörelse är omfattande och värtalig, men det självkritiska inslaget är väldigt sparsamt.

Om stormakternas alla misstag och förbrytelser, och om följderna av dem, kan vi återigen säga på latin *Vestigia terrent, spåren förskräcker*. Ändå framstår Finlands blygsamma roll i sammanhanget som berömvärd.

Statsbudgeten 2015 responsdebatt **Gruppenförande Mats Nylund 15.12 2014**

Värderade talman,

Det här är den sista budgeten för valperioden. Vi vet alla under alla år sedan nedgången 2009 har Finlands och hela euroområdet ekonomi präglats av en svag exportefterfrågan och rekordlång recession på hemmaplan.

Att balansera statsfinanserna har krävt mycket jobb och tuffa beslut under hela valperioden. Det bör sägas att tack vare anpassningsåtgärder har regeringen lyckats förhindra att budgetunderskottet växer. Att notera är att vi nu minskar landets nettolåntagning från årets 7,4 miljarder till omkring 4,5 miljarder nästa år.

Även nästa års budget präglas av den grundlinje som först regeringen Katainen och nu regeringen Stubb följt i ett mycket otacksamt ekonomiskt läge. Det kan sammanfattas i två punkter: regeringen satsar på åtgärder som skärper Finlands konkurrenskraft, men detta kombineras med en rättvis social linje som ser till de svagaste gruppernas behov.

Det är viktigt att hålla ihop samhällsbygget också under ekonomiskt svåra tider.

Budgetbehandlingen är ett bra läge att blicka framåt. Även om mycket i ekonomin är jämnrått så är det skäl att lyfta fram något positivt. Skogsindustrin har en positiv utveckling på gång och det pågår betydande investeringar i alla stora skogsbolag – inte bara i Äänekoski.

Det här är sådana positiva signaler vi behöver.

Denna budget innehåller viktiga satsningar på tillväxtskapande investeringar med snabb sysselsättande verkan. Vår grupp ser det som en bra riktad åtgärd att Tekes lånefullmakter höjs för projekt inom cleantech och bioekonomi.

Varje gång vi diskuterar ekonomi och framtid är det skäl att betona utbildningens roll. Finland reser sig bara om vi förstår att försvara en god grundutbildning och på ett innovativt kunnande.

Värderade talman,

Budgetboken innehåller flera verktyg med vilka vi kan svänga ekonomin på bättre köl igen. Men svenska riksdagsgruppen vill understryka att utan en klar förändring på attitydplanet i hela samhället når vi inte dessa mål.

Vi måste få en bättre sysselsättning – det gäller alla ålderskategorier. När vi ser framåt på nästa valperiod måste vi lyckas enas om ännu mera konkreta åtgärder som gör det lättare för små- och medelstora företag att anställa. Vi kan inte mera blunda för att det behövs större flexibilitet i arbetslivet. Finland har inte mera råd att vara ett land där försvaret av de uppnådda förmånerna förefaller vara starkare än något annat.

Om vi vill ha den dynamik som vår ekonomi absolut skulle behöva måste vi på helt annat sätt än hittills bli öppna för nya lösningar.

Det fordras också att vi gör det lättare för utländsk arbetskraft att delta i vår ekonomi. Mångkulturell tillväxt ska inte ses som en kostnad, utan den ger mycket för den dynamiska ekonomin.

En förklaring till att Sverige har en starkare tillväxt än vi är att där finns ett större arbetskraftsutbud. Detta borde vi kunna medge och handla därefter.

Svenska riksdagsgruppen vill understryka att denna nya öppna attityd och flexibilitet i arbetslivet inte betyder att strävan att nå helhetslösningar på arbetsmarknaden raseras. Breda samhällsavtal har gett stabilitet och stabilitet behövs också i framtiden. Arbetsmarknadslösningarna måste ändå modigare se framåt, annars riskerar vi att ytterligare halka efter.

Jobben borde också prioriteras skattemässigt. Det får inte vara så att den belönas skattemässigt som får inkomster på annat sätt än från lönearbete. Finlands totalskattegrad förväntas ligga nästa år vid 46 procent i förhållande till totalproduktionen. Och den förväntas ytterligare stiga 2016. Totalskattegraden är problematiskt hög, särskilt för att den slår hårt på lönearbete och hämmar den ekonomiska återhämtningen.

Värderade talman,

Av de enskilda projekt som finansutskottet backat upp vill jag särskilt nämna tilläggsanslagen för lantbruket och flera satsningar för att skydda Östersjön och Finska viken.

Jakobstads hamnväg som nu slutförs är ett exempel på en investering i lokal infra som gynnar industrin. Att landsvägsfärjornas naturer i skärgården tryggas genom ett extra anslag är åter en viktig sak för många enskilda människor som lever sin vardag i glesbygden.

Statsrådets redogörelse om de mänskliga rättigheterna 2014
Gruppenförande Stefan Wallin 11.11 2014

Värderade talman,

Behövs arbete för mänskliga rättigheter i ett nordiskt välfärdssamhälle som Finland? Man kunde ju tänka sig att det räcker om vi har ett samhälle som följer alla lagar.

Det är ändå att bedra sig själv att tro att arbete för mänskliga rättigheter är något överflödigt för oss. Dels är vi en del av en globaliserad värld – att isolera sig är inget hållbart alternativ. Tendenser till självgott monokulturellt navelskådande tycks finnas också på vår politiska arena.

För det andra bör vi ha förmåga att självkritiskt se på det vi själva gör. När vi talar om mänskliga rättigheter har vi ingen anledning att enbart slå oss för bröstet. Också vi har mycket kvar att göra.

Finland har blivit prickat av FN:s Cedaw-kommitté för våld mot kvinnor.

Också redogörelsen som vi nu behandlar konstaterar att sett i ett europeiskt perspektiv är förekomsten av fall av våld mot kvinnor hög i Finland. Detta är en ful kontrast till det faktum att Finland historiskt är ett föregångsland när det gäller kvinnors position i samhället. Vårt land var först i världen med det som kallas fulla politiska rättigheter, vi hade 19 kvinnor i det första parlamentet, vi var det första landet i världen där kvinnorna har varit i majoritet i regeringen och vi hade den första kvinnliga försvarsministern.

Alla barn bör även ha rätt att växa upp i en trygg omgivning. Vi har också mycket att göra då det gäller att utveckla barnskyddet. Sektoröverskridande samarbete är nyckeln till en kvalitativ vård och service – då blir barnens röst och rättigheter hörda.

Värderade talman,

Svenska riksdagsgruppen förutsätter att Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet – mera känd som Istanbulkonventionen – sätts i kraft på nationell nivå. Noteras kan att denna konvention omfattar även våld som riktas mot män i nära relationer och i hemmet.

Yngre män och pojkar är också i ett annat avseende en viktig målgrupp när det gäller att bearbeta attityderna till mänskliga rättigheter och det som uppfattas som annorlunda i samhället. Bara för någon vecka sedan presenterade docent Sakari Suutarinen vid Jyväskylä universitet uppseendeväckande resultat från en europeisk utredning som omfattade 38 länder. I den var finländska pojkar av alla mest kritiska till invandrare.

Förbluffande är att samtidigt som vi talar om att agera i en globaliserad värld, visar denna mätning att etniska fördomar och rasistiska attityder bland finländska unga har skärpts efter millennieskiftet. Här har vi orsak att se oss i spegeln och fråga oss varifrån dessa attityder kommer.

Ser man till den muslimska befolkningens storlek har Finland, enligt forskaren Suutarinen, mest jihadist i hela världen. Han utesluter inte att den jihadistiska rörelsen bland unga muslimska män i Finland är en reaktion på de rasistiska attityderna i samhället.

Svenska riksdagsgruppen är djupt bekymrad av denna rapport. Signalerna måste tas på allvar. Här gäller det att föra en ansvarsfull dialog med landets islamska samfund, men också att bygga broar mellan unga från olika bakgrund.

Svenska riksdagsgruppen välkomnar statsrådets markering om att de grundläggande och mänskliga rättigheterna för sexuella minoriteter ska främjas genom en nationell strategi eller nationellt handlingsprogram. Människors rätt till jämlikhet och social acceptans, samt likhet inför lagen oavsett sin sexuella läggning är ett viktigt signalement för ett civiliserat samhälle.

Finland betonar också ursprungsfolken identitet och kultur. Målet är att ratificera ILO:s konvention nr 169 om ursprungsfolk i självstyrande länder! – vilket länge varit en målsättning för svenska riksdagsgruppen.

I redogörelsen slås fast att Finland arbetar aktivt för att förbättra romernas lika rättigheter och socioekonomiska ställning, en viktig målsättning även den.

Värderade talman,

Statsrådets redogörelse om de mänskliga rättigheterna innehåller många väsentliga aspekter. Jag vill ytterligare fästa vikt vid särskilt en.

Rättigheterna för personer med funktionsnedsättning måste tryggas. Vår riksdagsgrupp delar helt redogörelsens syn; att rättigheterna för personer med funktionsnedsättning kräver kontinuerlig uppföljning och tillräckliga resurser såväl i Finland som internationellt.

Det är bra att handikappolitiken är ett viktigt element i Finlands utvecklingspolitik. Vi ska inte tolerera att personer med funktionsnedsättning diskrimineras på olika grunder.

På hemmaplan gäller det att se till att denna grupp får sina behov bemötta i samhället, får tillgång till service och kan delta i beslutsfattandet på lika villkor.

Finland bör ratificera FN-konventionen om personer med funktionsnedsättning, som vi skrivit på redan 2007.

Värderade talman,

Finland har ett starkt anseende som konfliktlösare i världen. Vi vill gärna framstå som läkare på den internationella arenan. För att vara en trovärdig aktör när det gäller mänskliga rättigheter måste vi vara beredda att sopa rent framför egen trappa.

Statsrådets redogörelse är ett viktigt verktyg för detta. Som politiska partier är vårt ansvar stort. Ett samhälle som bygger på mänskliga rättigheter tar hänsyn till de svaga och har förmåga att skydda dem mot aggressioner.

Om det är så att aggressiva attityder och hatprat håller på att bli mer utbredd i vårt samhälle, blir det ett monumentalt svek om vi stillatigande ser på, utan att med starkt engagemang och klara politiska signaler ger oss i kast med problemen. Vi bör agera vägvisare för ett öppet samhällsklimat som bygger på förtroende och respekt.

Uppdatering av riktlinjerna i statsrådets naturresursredogörelse "Smart och ansvarsfull naturresursekonomi", Gruppansförande Lars-Erik Gästgivers 25.11 2014

Värderade talman,

Naturresursekonomin ska ha som mål att öka vår konkurrenskraft med miljösmarta lösningar.

Om vi ska vara föregångare och samtidigt klara den globala konkurrensen måste hela samhället vara med – det måste finnas en gemensam vilja. Miljöskyddet ska inte ses som en broms utvecklingen. Svenska riksdagsgruppen ser det som väsentligt att vi förbättrar resurseffektiviteten och skapar energisnåla lösningar i hela samhället.

Vi behöver också ett ekonomiskt klimat här i landet där olika aktörer ryms med på marknaden på rättvisa villkor. Den mer storskaliga industrin behövs för att få tillväxt som stärker vår bytesbalans – men utan klart förbättrade villkor för små- och medelstora företag blir denna statsrådets långsiktiga strategi bara vackra fraser. I vårt nya globala ekonomiska klimat bör vi också få ett nytt tänkande som mer utgår från konsumenten.

Värderade talman,

Den upplysta konsumenten kan lätt förena sig i redogörelsens målsättning om att Finland ökar andelen hållbar affärsverksamhet som grundar sig på naturresursekonomi. Ingen vill att vi äventyrar våra naturresurser, medan vi alla gärna ser att Finland är ledande exportör av lösningar för hållbar naturresursekonomi.

Här gäller det att kunna kombinera mod och försiktighet. Ta rent sötvatten som exempel. Det är en ändlig naturresurs globalt sett. Det är vi litet blinda för eftersom Finland är ett av de få länder i världen som har rent sötvatten – både dricksvatten i kranen och rent vatten i naturbäckar.

Det här ska vi förstå att är en konkurrens fördel som vi inte får äventyra. Därför behövs stränga regler som förhindrar att grundvatten förorenas.

Det gäller förstås även gruvdriften som behandlas i redogörelsen. Tyvärr har det som skett i Talvivaara kastat en skugga över hela denna näringsgren. Det som skett där – att man tar i bruk en teknik som man inte greppar – får naturligtvis inte upprepas.

Ändå är en ren och hållbar gruvdrift viktig för oss. Vi ska kunna utnyttja de stora mineralreserver som finns. När det gäller vatten har Finland även ett högklassigt ingenjörskunnande som även satt sina spår i våra närregioner. Jag tänker på vattenreningsverket i S:t Petersburg där finländska ingenjörer centralt har varit med i alla faser.

Just nu fokuserar man mycket på den arktiska regionen och vilka möjligheter det finns där att utnyttja regionens naturresurser. Stora intressen står på spel. Här vill Svenska riksgruppen framhålla att den arktiska miljön är sårbar och vi ser det som en förnuftig nordisk linje att tala för försiktighetsprincipen.

Ett kapitel för sig är våra skogar som är värdefulla för framtidens naturresursekonomi. Det har vi tidigare behandlat när regeringen presenterade sin skogsstrategi.

Värderade talman,

Har vi gjort tillräckligt för att de förnybara naturresurserna som vind och sol ska få den plats de förtjänar i vår energipolitik? I jämförelse med Sverige, Danmark och Tyskland ligger vi på tok för långt efter i den teknologiska utvecklingen. Man kan fråga sig varför vindkraften står för omkring 10 procent av Tysklands elbehov, medan hos oss är det bara 1 procent - fastän våra länder är geografiskt lika stora.

I min hemregion Vasaregionen finns mycket miljösmart industri och affärsverksamhet. Energiklustret där har lyckats med det som många finländska företag har svårighet med – genom att samarbeta skapa helheter och på så sätt hitta exportmarknader för totallösningar.

Min övertygelse är att solenergin är den naturresurs som det lönar sig att satsa på när vi tänker på framtiden. Experterna är rörande eniga om det. Vasaregionens energikluster är på god väg och satsar stora miljonbelopp på utveckling.

Det finns potential, men har vi i Finland förstått detta? Det krävs mera nytänkande i de storbolag som dominerar vår energimarknad. Som beslutsfattare måste vi även se till att våra små- och medelstora företag kan agera på samma villkor som man gör på den globala marknaden. I annat fall tar underleverantörerna till storbolagen slut. Innovativa aktörer ska vi uppmuntra, ge möjligheter och inte bromsa.

Jubileumsplenum i Kauhajoki 1.12 2014

Från vinterkriget till modern europatid

Gruppanförande, Svenska riksdagsgruppen, ledamot Thomas Blomqvist

Värderade talman,

När nattåget den 1 december 1939 transporterade hela riksdagen till Kauhajoki var nationen Finland knappt fullvuxen, 22 år. Evakueringsbeslutet hade riksdagen fattat föregående kväll – torsdagen den 30 november då vinterkriget bröt ut och även Helsingfors utsattes för bombningar.

Det var snabbt handlat. Finland var då en nation där såren från inbördeskriget 1918 knappt var läkta. Det av Stalin ledda sovjetiska angreppet på Finland gjorde att endräkten i vårt land på kort tid växer sig stark. Kriget var en tragedi, men det enade vårt folk.

Också stridsyxan i den interna språktvisten – som på 1920- och 1930-talet kunde vara hetsig – grävdes ned. Inte minst från svenska Österbotten gjorde flera truppförband stora insatser på fronten.

Värderade talman,

Riksdagen i Kauhajoki såg annorlunda ut än dagens riksdag. Exempelvis kvinnornas andel var betydligt mindre. Bland de 200 riksdagsledamöter som Kauhajokiborna tog emot fanns bara 14 kvinnor (plus en ersättare). I den nuvarande riksdagen invaldes 86 kvinnor.

För Finland har den nordiska tillhörighet alltid varit viktig – i Norden ville man genom betoning av neutraliteten undvika att dras med i kriget, men som vi vet lyckades det bara delvis. Också i dag när vi ser framåt vill vi höra till den nordiska familjen. Försvarssamarbete med övriga nordiska länder, särskilt med Sverige, har på senare tid fått en egen vägkarta – vilket Svenska riksdagsgruppen välkomnar.

Våra krig mot sovjetarmén lärde Finland att relationen till vårt östra grannland ska vara föremål för särskild uppmärksamhet i vår utrikespolitik. Med facit på hand kan vi säga att Finland under de tunga återbyggnadsåren lyckades navigera så att vår ställning som självständig nation stärktes.

Från att ha haft en position i Europas utkant har Finland målmedvetet orienterat mot Europas kärna. Med en

stark nordisk profil hör vi till de västerländska demokratiernas grupp. Utan den starka demokratiska tradition som finns i vårt land vet man inte hur vi hade klarat den enorma prövning som pågick när riksdagen höll sina totalt 34 plenum här i Kauhajoki. Som konstaterats var Finland och Storbritannien de enda krigförande länder där parlamentet sammanträdde utan avbrott under kriget.

Värderade talman,

Till den unga publik som är med här i Kauhajoki i dag vill jag säga att det var bara tack vare en stark framtidstro som generationen efter kriget byggde upp landet på nytt och skapade det välfärdssamhälle vi har nu. Det var otroligt tuffa tider då. Också i dag har vi tuffa utmaningar framför oss.

Mätt i levnadsstandard har vi det klart bättre ställt nu. Det behövs ändå samma medicin – arbete och företagsamhet – för att komma över dagens kriser. Vi ska inte tvivla på de möjligheter som finns i utbildning och innovationer.

Svenska riksdagsgruppen understryker att vi både som medborgare och beslutsfattare ska välja ett Finland som är ett öppet, aktivt och inkluderande samhälle. Det hindrar oss inte från att ha en stark fosterländsk känsla för vårt land.

Statsrådets principbeslut om Fennovoima **Gruppenförande Lars Erik Gästgivars 3.12 2014**

Värderade talman,

En klar majoritet – 14 mot 2 – i ekonomiutskottet säger ja till Fennovoimas anhållan om att bygga ett kärnkraftverk i Pyhäjoki. Själv hör jag till dem som står bakom utskottets betänkande.

Däremot vill jag genast göra det klart att majoriteten i Svenska riksdagsgruppen, med olika motiveringar, kommer att rösta nej till Fennovoimas anhållan. I mitt gruppanförande kommer jag därför att framföra gruppmajoritets åsikter i denna fråga, även om de avviker från min egen ståndpunkt.

Inom Svenska riksdagsgruppen finns de som konsekvent har motsatt sig en utbyggnad av kärnkraften. Utöver säkerhets- och andra aspekter hänvisar kärnkraftsmotståndarna till att ekonomiska incitament för att starkt utveckla teknologin för förnybara energikällor saknas i ett läge där tyngdpunkten för investeringar fokuserar på kärnkraften.

Flera i vår riksdagsgrupp, som tidigare har röstat för en utbyggnad av kärnkraft, är uttryckligen kritiska till Fennovoimaprojektet. De anser att målsättningen att minska Finlands beroende av rysk energi inte uppfylls. Andra motiverar sitt nej med att det är oklokt att etablera kärnkraft i en ny region i landet.

Över lag anser Svenska riksdagsgruppen att ekonomiutskottets betänkande borde ha problematiserat att man i detta geopolitiska läge, där EU har infört ekonomiska sanktioner mot Ryssland, väljer ryska Rosatom som reaktorsleverantör.

Värdera talman,

Svenska riksdagsgruppen vill lyfta fram den parlamentariska klimat- och energipolitiska kommitténs slutsatser. En av de viktigaste slutsatserna är att det finns potential att år 2050 täcka upp till 60 procent av Finlands energibehov med inhemsk förnybar energi. Men det förutsätter en medveten politik som även präglas av åtgärder för att öka energieffektiviteten i hela samhället.

Också jag vill ställa frågan: Har vi gjort tillräckligt för att de förnybara naturresurserna som bioenergi, vind och sol ska få den plats de förtjänar i vår energipolitik? I jämförelse med Sverige, Danmark och Tyskland ligger vi på tok för långt efter i den teknologiska utvecklingen åtminstone när det gäller de två sistnämnda.

Min övertygelse är att solenergin är den naturresurs som det lönar sig att satsa på när vi tänker på framtiden. Experterna är rörande eniga om det. Vasaregionens energikluster är på god väg och satsar stora miljonbelopp på utveckling.

Det finns potential, men har vi i Finland förstått detta? Den frågan har jag ställt tidigare, men gör det igen. Utvecklingen av den finländska bioekonomi- och cleantechsektorn till en global framgångsnisch med nya exportmöjligheter kräver också målmedvetna politiska beslut och en hemmamarknad för produkterna.

Värderade talman,

I Perus huvudstad Lima har denna vecka inletts ett klimatpolitiskt toppmöte. Ett av de största bekymren är att få till stånd en hållbar global överenskommelse som minska koldioxidutsläppen.

Finland har orsak att vara självkritisk. I vår energipolitik har vi inte i önskvärd grad lyckats minska beroendet av kolkraft. Alternativa inhemska förnybara energikällor har inte utvecklats i tillräcklig stor utsträckning. Den kraftiga förseningen av kärnkraftbygget Olkiluoto 3 – den nya reaktorn skulle ju ersätta kolkraftsberoendet – har varit till stor nackdel för vår energipolitik. En liknande grov tidtabellsförsening har vi inte råd med när det gäller Fennovoima.

Personligen omfattar jag ekonomiutskottets synsätt där man utgår från att kärnkraften inte utesluter andra miljövänliga produktionsformer, utan kärnkraften kompletterar Finlands energipalett.

Enligt ekonomiutskottets betänkande kommer det till år 2030 finnas ett tilläggsbehov av elproduktion som motsvarar omkring 40 terawattimmar. Fennovoima täcker inte mera än cirka 9 terawattimmar av detta behov. Siffrorna visar att utbyggnaden av kärnkraften inte eliminerar behovet att utöka användningen av förnybar energi.

Det som vi alla är eniga om är att det behövs mera energieffektiva och energismarta lösningar. Vi behöver nya innovationer och öppna upp för en mer spridd och mångsidig elproduktion. Det är nödvändigt för att vi ska kunna höja självförsörjningsgraden på ett miljömässigt hållbart sätt.

Svenska riksdagsgruppens majoritet kommer att rösta mot ett kärnkraftslov för Fennovoima, och jag respekterar deras åsikt, men delar den inte, vilket förstärks av Fortums beredskap att bli storägare i Fennovoima.

Aktualitetsdebatt om läget i Ryssland

Gruppanförande Jörn Donner 14.1 2015

Värderade talman,

Ryssland är en del av Finlands öde, historiskt och som man ofta säger, geopolitiskt.

I diskussionerna om NATO brukar man hos oss ofta ange att vår östra gräns, 1280 kilometer, skulle bli en frontlinje mellan Ryssland och NATO. Detta argument framförs av dem som är kritiskt inställda till den expansion som skedde i Europa efter 1990, när den västliga försvarsalliansen småningom vidgades till länder i Rysslands omedelbara grannskap, såsom Polen och de baltiska staterna. På ryskt håll har man hävdade att Helmut Kohl i samband med överenskommelsen om tysk återförening skulle ha lovat att NATO inte expandera österut. Något sådant dokument finns inte.

Däremot finns det ett annat dokument, de hemliga paragraferna i det så kallade Molotov-Ribbentrop-avtalet av den 23 augusti 1939, där Stalin fick rätten att göra vad han ville med bland annat Finland, någonting som fick konkret uttryck i försöket att erövra vårt land: Vinterkriget.

Detta avtal mellan två diktatorer har nyligen prisats av president Putin. Har någon i vår politiska ledning frågat ryssarna vad som avses därmed.

Vi kan lära oss en del genom en historisk återblick. Det är en egendomlig omständighet att viktiga tidpunkter i Finlands historia haft ett samband med kaos och kris i Ryssland, sedermera Sovjetunionen, och återigen Ryssland.

Rysslands nederlag i det rysk-japanska kriget 1904, där bland andra Mannerheim och många andra från Finland deltog, ledde till uppror också i Finland. Den omedelbara följden av Rysslands svaghet var en genomgripande demokratireform i Finland, rösträtt för alla och vårt första fritt folkvalda parlament, allt detta godtaget av en försvagad kejsarmakt i Ryssland.

I början av 1917 sveptes tsardömet bort. I revolutionens fotspår skymtade ett självständigt Finland, vars formella band med Ryssland bröts på nyårsaftonen 1917 med Lenins godkännande av vår självständighet.

Mycket kom emellan, inbördeskrig i Finland, Stalins misslyckade försök att våldta landet.

Följande steg togs, nu under kaotiska förhållanden i en Sovjetstat som höll på att upplösas, under åren 1989–1991, men detta steg var del av en omvälvning i hela Europa, med Finland som fritog sig från den vänskaps- och biståndspakt, som ansetts vara grundbulten i förhållandet till "den stora grannen i öster", som Paasikivi brukade säga.

Finland blev friare än någonsin förr.

Värderade talman,

Kan man då säga att Finland gagnats eller gagnas av oro och kaos österöver?

Under långa perioder av visserligen skenbar stabilitet i Ryssland fanns det hopp om landets förvandling till ett öppnare, marknadsorienterat och fritt samhälle.

I kraft av denna tilltro har västliga företag investerat i Ryssland. Mycket av detta har kommit på skam under de senaste åren, med allt starkare drag av kleptokrati i Ryssland.

Det bör ständigt upprepas att vår värdegemenskap är en annan än den som propageras i Rysslands för tillfället, och att den åskådning som där tycks härska är helt oförenlig med vår. Många av de ryssar som arbetat för ett öppet samhälle har dömts till fängelse eller flytt ur landet.

Trots allt detta går det naturligtvis att uppehålla formellt sakliga relationer med Ryssland, under förutsättning att vi är medvetna om att vi är del av en större gemenskap, den europeiska unionens. Detta skall inte tas som en förvändning att tåga om våra åsikter, eller att försöka inbilla Ryssland att Finland kan eller bör gå en annan väg än EU:s. Ryssland försöker splittra EU i förhoppning om att beslutade sanktioner kan återtas. Men bara ett enat EU har kraft nog att motsätta sig Rysslands geopolitiska ambitioner.

Även om någon form av överenskommelse skulle nås om östra Ukraina, i bästa fall en nedfrysning av konflikten, kvarstår att Krim erövrats av Ryssland.

Finland överlevnad har vid några tillfällen hängt på en skör tråd.

I dessa dagar minns man både dem som föll i vinterkriget och offren i ett annat krig, som ledde till att de sista tyska trupperna drevs ut ur Lappland först i april 1945. Samtidigt med detta krigsslut blev våra närliggande baltiska stater återigen sovjetiserade, i en förtryckets natt som varade i över fyra decennier.

I kraft av de värden vi står för kan vi lugnt möta och motverka Rysslands ensidiga propaganda.

Interpellationsdebatt om skötseln av eurokrisen och läget i Grekland

Gruppenförande Mats Nylund 4.2 2015

Värderade herr talman,

Oppositionsledare Timo Soini kan gratuleras för att interpellera om ett ämne som ligger i tiden. Blickarna är nu på Grekland och i Europa väntar man nu på vilken linje landets nya ledande parti Syriza ska styra in.

Sannfinländarnas analys av eurokrisen har ändå en tydlig smak av efterklokhet. Det har inte funnits några skäl att kalla eurogruppens stödpolitik för någon framgångssaga, men Soini och hans parti gör inga ansatser för att analysera vilka följderna skulle ha varit om Finland i enlighet med Sannfinländarnas förslag skulle ha konsekvent röstat nej till alla stödpaket.

Det om något skulle ha varit att vända Europa och dess problem ryggen. Svenska riksdagsgruppen anser att Finland ska vara med på de arenor där besluten fattas. Att vända sig inåt och isolera sig är inget fruktbart politiskt alternativ. Att frivilligt välja en position som innebär att man saknar inflytande när svåra problem ska lösas leder ingen vart – även om man efteråt kan sitta i valstugorna och säga att "vad var det vi sa".

Här på hemmaplan var det heller inte något framgångsrecept för Sannfinländarna när partiet efter skrällsegern 2011 fann det för gott att gå i opposition.

Vi säger inte att Sannfinländarnas kritik om hur eurokrisen har skötts helt saknar poänger. Det är sant att eurokrisen har fördjupats till följd av att man inte genast från början har levt upp till no bailout-principen. Det tål att diskuteras om helheten sköttes på bästa och mest långsiktiga sätt när situationen var akut 2010 då Grekland fick sina första nödlån. Man får ändå inte glömma att den upplevda finanskrisen efter Lehman Brothers bara ett par år tidigare gjorde att hotbilden – att Greklands krisen skulle få en förödande spridning i andra euroländer – var verklig.

För att historieskrivningen ska bli rätt finns det skäl att framhålla att Europa efter brandkårsutryckningen med stödpaketet till Grekland 2010 målmedvetet arbetat för att skapa hållbara krismekanismer med ett uttalat placeransvar och där man strävar att skydda vanliga europeiska skattebetalare.

Syftet med bankunionen är att bankerna oavsett i vilket euroland de finns ska klara samma krav. Nu är det Europeiska centralbanken som ansvarar för övervakningen, inte varje land för sig.

Det här är ett bra resultat. Svenska riksdagsgruppen vill ändå klart framhålla att alla medlemsländer själva ska stå för sina skulder.

Värderade talman,

Trots att valdebatten i Grekland talade ett annat språk bör vi också lyssna på sunda och kunniga ekonomister som Sixten Korkman och Jaakko Kiander. De säger att fastän Greklands skuldbörda ser omöjlig ut är den det inte i verkligheten, förutsatt att tiden används för att stärka den grekiska ekonomin.

Regeringens linje följer dessa råd. Vi ska inte efterskänka de grekiska lånen, men givet är att vi ska vara med och förhandla om villkoren. Det är skäl att i sammanhanget minnas att enligt beslut från tidigare behöver inte Grekland amortera på flera år.

Finns det ytterligare något sätt att underlätta de svåra umbäranden som det grekiska folket genomgår?

Hittills har Greklands nya frispråkiga finansminister Yanis Varoufakis inte övertygat då han säger att Grekland inte vill ha flera stödpaket. Dessvärre gör han det litet för enkelt för sig då han säger att Grekland kan sköta sina skulder bara förhållandena i landet blir så pass drägliga att en tillväxt kan fås till stånd.

Utgångspunkten är ändå klar: Det är grekerna själva som ska bygga upp sitt nya samhälle. Regerande Syriza-partiet lyfter fram en viktig dimension i Greklands politik - i landet behövs en mer internt rättvis politik och korruptionen måste gallras bort.

Värderade talman,

Mycket tyder på att de beviljade stödpaketet till Grekland blir en fråga som tas upp även detta riksdagsval.

Man skulle önska att diskussionen inte enbart skulle kretsa kring hur mycket just vi tvingas betala för en eventuell grekisk krasch. Visserligen är man alltid sig själv närmast, men Svenska riksdagsgruppen välkomnar också debatt på ett annat plan. Som finländare bör vi gå in med vårt kunnande i en debatt, som inte bara ser till det egna, utan som också bedömer vilken politik som bäst kan lyfta euroländerna från finanskris till tillväxt.

Finlands deltagande i säkerhetssektorns utbildningsarbete i Irak

Gruppanförande Thomas Blomqvist 24.2 2015

Värderade talman,

Det är bra att riksdagen för en grundlig debatt om Finlands deltagande i säkerhetssektorns utbildningsarbete i Irak.

Som det konstateras i statsrådets redogörelse är säkerhetsläget i Irak fortsatt svårt. Radikalislamistiska terroristorganisationen ISIL behärskar omfattande territorier i Irak.

Kort kan man säga att ISIL är ett hot mot alla. Det här kan vi inte heller i vårt land blunda för. Finland ska ta sitt ansvar och vara med och tackla problemet.

Regeringen har för ett år sedan fattat ett principbeslut om en nationell strategi för bekämpning av terrorism. Fokus i bekämpningen ligger på det förebyggande arbetet. För att motverka radikalisering och extremism behövs en politik som förebygger utslagning och diskriminering.

Det vi nu förbinder oss till i kurdiska Erbil i norra Irak är en utbildningsoperation – det är skäl att betona. På utbildningscentret i Erbil skulle vi tillsammans med Tyskland, USA, Norge och en del EU-länder utbilda lokala styrkor för att skapa inre ordning och stabilitet. Även Sverige överväger att vara med.

Man kan säga att projektet handlar om att ge hjälp till självhjälp. Det är vår skyldighet att göra det. Vi kan inte bara stå på sidan och se på vad som sker. Utbildningsoperationen är ett sätt att axla vårt ansvar för att bekämpa den ökande terrorismen.

Värderade talman,

Då Finland går med i denna utbildningsoperation är det säkerhetsaspekterna som måste betonas. Även om det allmänna läget i irakiska Kurdistan länge varit lugnt och relativt stabilt, ska vi från början inse att detta projekt inte är riskfritt.

Det innebär risker framför allt för dem som deltar, men vi bör också göra det klart för oss att risken att någonting händer i Finland också ökar. Det här måste vi vara mentalt beredda på. Beredskap ska vara fortsatt hög att möta och mota eventuella hot i vårt land. Vi ska göra allt för att tragedier liksom de i Paris och Köpen-

hamn kan undvikas i vårt land. Här behövs både förebyggande arbete och direkt säkerhetsarbete av polis och underrättelseväsen.

Det bör vara en självklarhet att säkerheten för dem som åker på detta uppdrag i Irak måste vara på topp. De måste vara utrustade med den bästa skyddsutrustning. Det handlar både om personligt skydd, tillräckligt skyddade fordon och de allmänna säkerhetsaspekterna.

Innan de slutliga besluten fattas krävs noggranna riskanalyser av regeringen. Det är vår skyldighet att vi har gjort allt för att operationen ska vara så säker som möjligt.

Värderade talman,

Finlands linje bör vara den att vi tar vårt internationella ansvar, men att vi satsar på deras trygghet som deltar i operationerna. Deras säkerhet är på vårt ansvar.

Svenska riksdagsgruppen anser att Finland ska delta i säkerhetssektorn utbildningssamarbete i Irak. Vi har ett kunnande som vi kan bidra med för att öka den regionala säkerheten och stabiliteten i norra Irak.

Vi ska heller inte glömma att aktionen tar sikte på att stabilisera situationen i globalt i hela världen. I förlängningen är det en fördel för oss alla, också för oss här i Finland, om man kan hindra ISIL:s framfart i Irak.

Strukturpolitiken, statsministerns meddelande Gruppansförande Mikaela Nylander 11.3 2015

Värderade talman,

Strukturpolitiken är en teknikgren.

Men inte bara det. Dåliga samhällsstrukturer betyder vanligen dåligt innehåll. Bra strukturer skapar möjlighet för ett gott innehåll. Bättre hälsa, sundare levnadsvanor och bättre utbildning.

Dessutom erbjuder bra strukturer möjligheter att göra saker effektivare. Dåliga strukturer däremot bromsar. Strukturer är inte bara ett nödvändigt ont, utan välformade strukturer byggs upp av välformulerad politik. Om vi däremot skapar orealistiska tidtabeller för våra strukturreformer sviker vi både samtiden och framtiden.

Vi förlorade flera år i början av valperioden då inte alla partier insåg hur stort hållbarhetsunderskottet var. Vi borde ha kommit snabbare i gång med strukturreformerna. Nästa regering måste från dag ett ha en realistisk syn på den ekonomiska utvecklingen och åtgärdsprogrammet ska anpassas därefter.

Här är det skäl att understryka att balansproblemet i vår samhällsekonomi är något som inte plötsligt dykt upp under den senaste fyraårsperioden. Vi har för länge låtit bli att göra något, fastän varningssignalerna har varit tydliga. Tyvärr har vi kommit till korta med flera viktiga reformer – här har varken de parlamentariska krafterna eller regeringens pondus räckt till.

Vi ska ändå inte underskatta det regeringen har fått till stånd under valperioden. Finanserna har balanserats till ett värde på omkring sex miljarder. Pensionsreformen är en viktig milstolpe där arbetsmarknadsorganisationerna spelade en ansvarsfull roll.

Värderade talman,

För nästa regering gäller det att tillsammans med arbetsmarknadsparterna se till att pensionsreformen kompletteras med ett mjukt paket som hjälper människor att hållas kvar i arbetslivet. Det arbetslivet behöver, är satsningar på utbildning, större flexibilitet och bättre möjligheter för anställda att påverka sitt jobb.

Det är av yttersta vikt att vi även går vidare med de reformer som jämställer kvinnor och män i vården av barn. Vi behöver förlänga karriärerna för kvinnor i arbetslivet.

Svenska riksdagsgruppen är för ett trepartssamarbete, där alla parter håller sig till sin roll för att bygga helhetslösningar som gynnar vår ekonomi och välfärd. Också här måste man våga diskutera strukturerna i vårt förhandlingsystem. Måttfulla långa löneavtal i kombination med skattelättnader som stärker köpkraften hos löntagare och pensionärer har tidigare stabiliserat vår ekonomi. Även i nuläget är detta ett recept som kan bita.

Sveriges förra finansminister Anders Borg, som i dag har presenterat sin utredning, säger sig vara förvånad över hur djupa ekonomiska problem Finland kämpar med. Vi ska inte tro att allt som kommer från Sverige bara är bra, men vi har skäl att ta Borgs analys på allvar. Ett av hans huvudbudskap är att vi behöver ett större arbetskraftsutbud. Också här på hemmaplan har EVA sagt samma sak. Finland måste bli öppnare för invandring. Utlänningars möjligheter att komma in på den finländska arbetsmarknaden ska inte försvåras av behovsprövning.

Svenska riksdagsgruppen vill att alla ansvariga aktörer på den politiska arenan ska se potentialen i detta. Ett utökat utbud av arbetskraft, samt forskar- och utbildningsutbyte, är även bästa garantin för innovationer.

Värderade talman,

Jag vill ännu kommentera två stora strukturreformer som strandat under de sista veckorna av denna valperiod – veckor som inte saknat dramatik och där man inte har låtit bli att ta även fula politiska metoder i bruk. Svenska riksdagsgruppen är bekymrad att man lät strukturreformen för andra stadiets utbildning förfalla. Nu kvarstår kraven på inbesparingar och rationaliseringar, men en färdkarta hur de bäst och mest skonsamt ska genomföras saknas.

Med adress till oppositionen vill jag betona att en reform utan struktur riskerar mera gå åt innehållet. Det är inte detta vi vill. Vi har helt enkelt inte råd att göra nödvändiga ingrepp ostrukturerat.

I arbetet med strukturpaketet för andra stadiet tyckte vår riksdagsgrupp att det vara bra att samma kvalitetskrav ställs på den svenska utbildningen. Också då reformarbetet kommer i gång på nytt under nästa valperiod anser vi att anordnartillstånden ska vara på språklig grund.

När det gäller vårdreformen är det särskilt angeläget att arbetet kommer igång på nytt direkt efter valet. Ingen har ju ifrågasatt behovet av en vårdreform. Det är viktigt att vi noga analyserar grundlagsutskottets utlåtande om den nu strandade reformen. Utskottet har inte satt tummen ned för någon modell, men har krävt en bättre förankrad medborgardemokrati och justeringar i finansieringsmodellen.

Svenska riksdagsgruppen förespråkar ett fortsatt parlamentariskt samarbete, men det måste kombineras med ett starkare politiskt ledarskap. Vi har också efterlyst en diskussion om det är klokt att hela socialvården ska ingå i vårdreformpaketet.

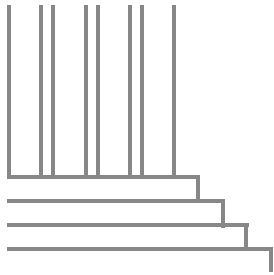
Den mest krävande socialvården ska finnas där, men vore det inte mera realistiskt att låta kommunerna ha kvar socialvården?

Värderade talman,

De strukturella reformer som behövs gör att kommunernas roll håller på att omdefinieras radikalt. Den här debatten ska inte glömmas inför valet. Kommunernas framtida roll är en sak för riksdagen.

Kommunen är en viktig plattform för demokrati och medbestämmande som vi inte har råd att förlora. De nya styrmekanismerna som skapats för att balansera den kommunala ekonomin är också ett viktigt nytt instrument för att skapa bättre strukturer.

SVENSKA RIKSDAGSGRUPPEN